E.D.
~~New Z~~
Gen

HARVARD UNIVERSITY.

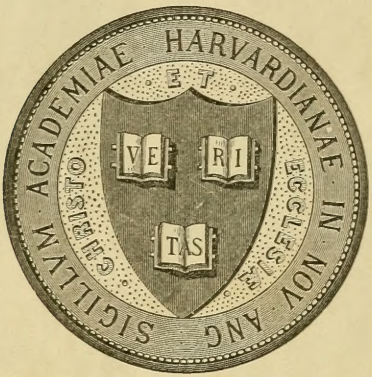

LIBRARY

OF THE

MUSEUM OF COMPARATIVE ZOÖLOGY.

20,833

Library of H. A. Hagen.

June 2, 1903

Brünnich 1764
20,833

ERNST MAYR LIBRARY
3 2044 114 264 559

M. Th. Brünnichii

ENTOMOLOGIA,

sistens

Insectorum Tabulas Systematicas,

cum

Introductione et Iconibus.

HAFNIÆ, CIↃIↃCCLXIV.

Insektlære,

indeholdende

Insekternes Systematiske Tavler,

samt

Indledning og Figurer.

Kiøbenhavn, 1764.

Trykt hos Andreas Hartvig Godiche.

Laudabile ſpecimen

IMPRIMATUR

I. C. KALL.

VIRO

AMPLISSIMO ET CONSULTISSIMO

DN. FRIDERICO CHRISTIANO SEVEL,

J. U. D. ET PROFESSORI UNIVERSITATIS HAFN.

CURIÆ CAMERALIS NOTARIO, ARCHIVARIO, IN CURIA MILITARI CLASSIARIA CAUSARUM ACTORI &c.

VIRO

SPECTATISSIMO ET EXPERIENTISSIMO

DN. JOACHIMO DIEDERICO CAPPEL,

PHARMACOPOLII NOSOCOMII FRIDERICIANI

(QUOD HAFNIÆ EST)

DIRECTORI,

CHEMIÆ CUM SCIENTIA MINERALOGICA CULTORI

CONSULTOQ. PERINDUSTRIO &c.

UTRIQUE,

HISTORIÆ NATURALIS

PROMOTORI,

STUDIORUMQUE SUORUM

FAUTORI,

HOS DE INSECTIS LABORES

DICAT ET COMMENDAT

AUTOR.

Novam heic trado methodum, quam ad facilitandum ſtudium entomologicum inprimis tyronibus haud leviter conducturam fore exiſtimo. Characteres omnes mihi ſuppeditabat ſyſtema Dni. de Linné vel propria collectio ex 1500, & quæ ſuperſint, conſtans ſpeciebus. Species ejusdem generis ſexus ejusdem ſpeciei, alis aut aliis, unde generaliores deſumuntur characteres, diverſi, in diverſis invenientur locis; ideo-

Jeg leverer her en nye Methode, ſom jeg mener ſkal ikke lidet hielpe til at lætte Inſektkundſkaben i ſær for Begyndere. Kiendetegnene har jeg alle hentet enten af Hr. de Linnés Syſtem, eller af min egen Samling, ſom beſtaaer af flere end 1500 Arter. Man ſkal finde paa adſkillige Steder Arter af eet Slag Kion af een Art, fordi de ere adſkilte ved Vingerne eller andet, hvoraf almindelige Kiendetegn tages;

ideoque ſub alatis militant alata, ſub apteris aptera & ſic porro. Nomina & ſigna, quæ in ſyſtemate ſuo adhibuit Celeberrimus Vir, ubique in latinis retinui immutata, ut in tabulis indagata juxta nominatum & in ſuo genere abſolutiſſimum ſyſtema deſcribantur atque ordinentur ſpecies. Verſionem dedi, ut potui, danicam, ob terminos artis deficientes ideoque fingen-

---

tages; altſaa, ere de vingede, ſtaae de under de Vingede, ere de uvingede, ſtaae de under de Uvingede o. ſ. f. De Navne og Tegn, ſom den berømmelige Mand eengang har antaget i ſit Syſtem, har jeg allevegne beholdt i det Latinſke uforandrede, paa det at Arterne, naar de i Tavlerne vare fundne, kunde beſkrives og ſættes i deres Orden efter dette forbemelte og i ſit Slag ſaa fuldkomne Syſtem. Jeg har overſat dette paa Danſk ſaa got ſom jeg kunde, da det har været meget vanſkelig formedelſt at der ſkulle findes

Konſt-

gendos ſatis difficilem. Nomina in danico idiomate ex ſpecificis, ſi darentur, generica feci; nova ſigno * ſunt indicata, ſuecica introducta ſigno ♕ notantur. Monendum præterea quod in nonnullis paginis ſc. 52. 54. 60. 62. 64. ob anguſtiam formæ omittendæ eſſent ſubdiviſiones nonnullæ, omnes tamen ex præcedentibus paginis facile ſupplendæ. Errores ita ſunt corrigendi: pag. 16. l. 13. l. børſtedanned, pag. 32. l. 7. poſt

---

Konſtord hvor ingen var. Jeg har i det Danſke giort Arternes Navne, hvor der vare nogle, til Navne for Slagene; de nye kiendes af * og de indførte Svenſke ere tegnede med ♕. Endnu er at erindre, at man maatte paa nogle Sider, hvor Formaten var for liden, udelukke nogle Afdelinger, nemlig Side 55. 61. 63. 65. ſom dog alle læt kan tillægges af de foregaaende Sider. Feylene kan ſaaledes rettes: S. 16. l. 13. l. børſtedanned, S. 32. l. 7. efter Ordet pœnam ſæt eſſe,

poſt vocem *pœnam* adde *eſſe*, p. 52. l. 20. l. ſubrotundo. Eam jam hiſtoriæ naturalis partem jubeo præire, ſimulque primam eſſe, quæ integra lingua proponitur vernacula. Favor & fructus, ſi ex labore ullus, me partem hanc magis elaboratam Danis, uti Gallis olim Reaumurius, cum ceteris offerre ſtimulabit. Hæc ſi deficiant, majeſtatis divinæ etiam in minimis me contemplatorem fuiſſe non pœnitebit. Dabam e domo Elerſiana d. 17. Martii CIↃIↃCCLXIV.

§. 1.

---

eſſe, S. 52. l. 20. l. ſubrotundo. Den Deel af Naturhiſtorien lader jeg nu gaae forud og tillige være den forſte, ſom heel og holden fremſættes paa vort Moders Maal. Kan jeg ved mit Arbeide ſkaffe mig nogen Yndeſt og Fordeel, ſkal det opmuntre mig til at give de Danſke, ſom Reaumur gav de Franſke, denne Deel tillige med de øvrige mere udført. Slaaer det mig feil, ſkal jeg dog ikke fortryde, at have ſeet den guddommelige Majeſtæt endogſaa hos de mindſte af Skabningerne. Elerſens Colleg. d. 17. Martii 1764.

§. 1.

§. I.

Diverſo, ſed ſtato, anni tempore ex naturali inſtinctu congregantur & copulantur animalium, quæ inſecta audiunt, cum maribus fœminæ; quæ, impregnatæ, ova deponunt fœcundata, id vero non promiſcue in omni loco; ſingula enim talia ſibi ipſis norunt loca eligere, quæ pullis, recens excluſis, atque ſæpius derelictis a parentibus, plerumque antea emortuis, in tenella ætate victum aliaque, implendis naturæ deſideriis neceſſaria, ſponte ſua ſuppeditant.

§. II.

---

§. 1

Paa adſkillige, men viſſe, Tider ſamles og mage ſig ved naturlig Drift de iblant Dyrene, ſom man kalder Kræk eller Inſekter, Hannerne med Hunnerne; diſſe, ſom blive drænkede, ſætte befrugtede Eg, dog ikke i Flæng allevegne; thi enhver veed, at udvælge ſig ſaadanne Steder, ſom frembringe for deres, nyelig udlagde, og ofte af deres, ſom tieſt bortdode, Forældre forladte, ſpæde Yngel den fornodne Fode, og andet, ſom den naturlige Fornodenhed maatte udkræve.

§. II.

Singulæ plantæ alunt plures ſpecies ſibi proprias, ſed non eodem in loco nec eodem modo: Aliæ cacumina, aliæ truncum, aliæ radices, aliæ flores, aliæ folia, aliæ corticem occupant; ſuperficiei foliorum ova ſua affigunt quædam; epidermidem variarum herbæ vel arboris partium perforant aliæ, ibique ova demittunt; ipſis animalibus vivis, quadrupedibus, avibus, piſcibus, imo ipſis inſectis eorumque ovis ſua concredunt ſemina, eaque vel ſuperficiei adglutinant vel intra corpus deponunt haudpaucæ; aquæ ejusque

plantis

---

§. 2.

Enhver Plante foder flere Arter, ſom ere egentlige for den allene, ſkiont ikke paa ſamme Sted eller Maade: Nogle holde ſig oppe i Toppen, andre i Bullen, andre ved Rødderne, andre i Blomſterne, andre paa Bladene, andre i Barken; Nogle fæſte deres Eg uden paa Bladene; andre giennembore Overhuden paa adſkillige Urternes eller Træernes Dele, og der nedlægge deres Eg; andre betroe ſine til de levende Dyr, de firefødde, Fuglene, Fiſkene, ja Inſekterne ſelv og deres Eg, og kline dem enten uden paa, eller nedſtikke dem i Kroppen; Endeel giemme

deres

plantis vario & diverſo modo ova ſua committunt nonnullæ; humo, fimetis vel ſtercoribus aliæ, putrefactis aliæ, cibis aliæ, utenſilibus aliæ, & denique ova ſecum circumferunt nonnullæ.

§. III.

Ovorum quædam materia, gummi vel reſinæ haud abſimili, obducuntur; ſerico pilisve veſtiuntur alia; in favis abſconduntur nonnulla, aliisque modis ſervantur reliqua; ne hyeme gelida, ne fervido ſole reddantur irrita, ne hoſtium exſtirpentur violentia, ne hisce vel aliis fatis deleantur ſpecies. §. IV.

---

deres Eg i Vandet og dets Planter paa adſkillige og foranderlige Maader; mange forvare deres i Jorden, andre i Moddinger eller Dyrenes Skarn, andre i forraadnede Ting, andre i Madvare, andre i Boeſkab, og endelig bære nogle ſine Eg omkring med ſig.

§. 3.

Nogles Eg overdrages med en gumagtig eller harpixlignende Materie; nogle klæde ſine med Silke eller Haar; andre ſkiule ſine i Kager; og de øvrige forvares paa andre Maader; at de ikke ved Vinterens Kulde eller Sommerens Hede ſkal fordærves, at de ikke ſkal ødodes ved Fiendernes Grumhed, at ikke Arterne ved diſſe og andre Hændelſer ſkal undergaae.

§. IV.

Sicut *e culmo ſpica*, ita ex ovo mater cognoſcitur, nec *ovum ovo ſimile*; dantur enim quoad figuram globoſa, hemisphærica, oblonga, conica, cylindrica, petiolata, formæ cydaris, tympani & complurium aliarum; quoad colorem albida, flavescentia, ex margaritaceo candida, badia, ſpadicea, viridia, cærulea, roſea, unicoloria & variegata, colorem mutantia vel retinentia; quoad ſitum locumve ſparſa, in quincuncem ſuper foliis vel ſubtus dispoſita, caules ramos-

ve

---

§. 4.

Som Aret kiendes af Straaet, ſaaledes kiendes Moderen af Egget, og den enes Eg er ikke den andens liig; thi i Henſeende til Figuren ere nogle kugleronde, halvrunde, aflange, kegledannede, cylindriſke, nedlobende i en Stilk, af Skikkelſe ſom en Turban, en Tromme og mange andre Ting; i Henſeende til Farven hviidagtige, guulagtige, perlefarvede, brunagtige, ſortebrune, grønagtige, blaaeagtige, roſenfarvede, eenfarvede og brogede; forandrende eller beholdende deres første Farve; i Henſeende til Orden og Sted ere de enten ſtroede, eller ſatte i en Femrad oven paa eller neden under Bladene, eller og de om-

give

ve annulorum vel ſpiræ inſtar circumdantia, & denique multiplici variatione ordinum atque locorum adglutinata.

§. V.

Ex ovo ſub minima mole veſicaria, putamine poſt partum indureſcente, fragili, corneo, intra longum vel breve tempus juſto caloris gradu excluſo, prodit animalculum exiguum, apterum, ſterile, vel parentibus apteris ſæpius ſimillimum, vel alatis aut præcipue, aut interdum ſolo, alarum reſpectu, aut tota

---

give Stængler og Grene ringeviis eller i en Vindelgang, og endelig findes de med mangfoldige Forandringer af Orden og Sted faſtklinebe.

§. 5.

Naar Egget, i Form af den mindſte Blære, hvis Skal efter Fodſelen bliver haardere, ſprødere og hornagtig, inden lang eller kort Tid ved den fornodne Grad af Varme er udlagt, fremkommer et meget lidet Dyr, uden Vinger, ufrugtbar, ſom ofteſt lignende ſine Forældre, om de vare uvingede; eller ulig ſine vingede Forældre, fornemmelig og undertiden allene

tota facie & ſtructura diſſimile: omnia poſt varias tunicas, ſub eadem vel diverſa ſtructura depoſitas, parentibus omni parte & ſtatura, etiam colore, ſimillima, perfecta; aptera, vel alata; mares vel fœminæ; omnia ante ſupremum diem, anni vertentis ſole raro colluſtratum, generantia; pauciſſimis neutris, ſemper ſterilibus, operariis. Hinc animalium horum, pro diverſa ſtructura, diverſa cognitio.

§. VI.

---

i Henſeende til Vingerne; eller og i den ganſke udvortes Anſeelſe og hele Skabning. Alle tilhobe, efterat de have ſkudt adſkillige Hammer med eller uden Forandring af deres forrige Skikkelſe, ere Forældrene i alle Dele, i Storrelſe og i Farver ganſke lige, fuldkomne; uvingede eller vingede; Hanner eller Hunner, hvilke alle avle forend deres Dods-Dag, ſom ſielden oppebier det andet Aar; Meget faa ere af intet Kion (Giæld-Kræk) altid ufrugtbare, Arbeids-Dyr. Altſaa udfodres om diſſe Dyr, efter deres adſkillige Skikkelſer, adſkillig Kundſkab.

§. 6.

§. VI.

Mutatio ſtructuræ ejusdem animalis audit *Metamorphoſis*, quæ plurimis triplex, pauciſſimis nulla. Pro varia iſta ſignificanda metamorphoſi varia aſſumſerunt nomina autores, ſpecialiora: *nympha*, *chryſalis*, *aurelia*, commune omnibus *Pupa*, ſtatum, ultimam metamorphoſin præeuntem, motu privatum vel non, recentioribus ſignificant. *Vermis*, *eruca*, omnia complectens *larva*, indicant ſtatum, in quo

inſectum

---

§. 6.

Det ſamme Dyrs Forandring i Skikkelſen kaldes en Forvandling, ſom hos de fleſte er tredobbelt, hos meget faa ſlet ingen. For at beregne den adſkillige Forvandling have Skribenterne antaget adſkillige Navne. De mere egentlige: Nymphe, Chryſalide, Aurelie, det for alle almindelige Pupe (Svøb-Maſke), betyder hos de Nyere den Tilſtand, ſom foregaaer den ſidſte Forvandling, hvad enten den varer med eller uden Bevægelſe. Orm, Maſke, eller det ſom indbefatter alle, Larve, tilkiendegiver den Til-

insectum, ex ovo jam excluſum, movetur, vorat & creſcit, antequam in pupam mutatur.

§. VII.

Pro differentia generum variæ dantur puparum familiæ, ita ut quædam earum, ſemper loco mobiles, a ſpecie ſui perfecta interdum colore interdum vel maxime vel ſolo alarum reſpectu tantum discedant; aliæ absque motu locali, immobiles, in cortice vel tunica plicatis, coarctatis atque contractis membris absque cibo quieſcant:

ſtand, i hvilken Inſekten, ſom nu er udkommen af Egget, bevæger ſig, æder og voxer, forend den forvandles til Pupe.

§. 7.

Efter Slagenes Adſkillighed, gives der iblant Puperne foranderlige Slægter, ſaa at nogle af dem, ſom altid kan bevæge ſig fra et Sted til det andet, afvige fra deres egen fuldkomne Art undertiden allene i Farven, undertiden allene eller fornemmelig i Henſeende til Vingerne. Andre ſom ikke kan bevæge ſig og forandre Sted, ligge uden Fode, med tilſammenfoldede, indknebne og ſammentrokne Lemmer i en Skal

eller

quieſcant: Ad hunc ſubeundum ſtatum vario diverſoque modo, partim contra injuriam animalium, partim contra ſolis calorem, aeris humiditatem vel gelu hiemis, pro diverſo reſpectu, involucro ſericeo, foliisve ſeſe involvunt; in rimis foraminibusque arborum, vel ſub ceſpite terræ, vel in fundo aquæ aliisve in locis ſeſe abſcondunt, donec perfecta prodeunt inſecta, ad priora incommoda toleranda vel evitanda aptiora.

§. VIII.

---

eller Ham. For at igiennemgaae denne Tilſtand forvare de ſig paa adſkillige og foranderlige Maader, deels imod Dyrenes Vold, deels imod Solens Hede, Luftens Fugtighed eller Vinterens Kulde, enhver efter ſin Henſigt, med at indſlutte ſig i et Silke-Svob, eller i Blade; med at ſkiule ſig i Træernes Sprækker og Huller, under Jordens Skorpe, paa Vandbunden eller paa andre Steder, indtil de fremkomme fuldkomne, og mere bequemme til at fordrage eller undflye de forrige Ulæiligheder.

§. VIII.

Insignes & multæ larvarum inter structuras intercedunt differentiæ; Solo colore & statura a perfectis discedunt quædam; dantur rudimentis alarum conspicuis præditæ, quæ speciei perfectæ reliquis membris vel omnino vel ex parte conveniunt. Ceteræ vermiformes, succosæ, molliores, majores, voraces, sæpius alimento proprio. Degunt omnes vel in aqua & ejus plantis vel in terra & ejus flora, imo in ipsis animalibus terrestribus vel aquaticis nonnullæ. Quarum corpora voracitati aliorum exponantur, vel solis calo-

res

---

§. 8.

Af Larvernes Skikkelser ere der anseelige og mange Forandringer; Nogle ere allene adskillige fra de fuldkomne i Hensende til Farven og Storrelsen; nogle have tydelige Kiendetegn til Vinger, hvilke i de ovrige Dele enten ganske eller tildeels komme overeens med deres fuldkomne Arter. Resten see ud som Orme, ere saftefulde, blode, store, graadige, oftest paa en dem egentlig Fode. De holde sig alle enten til Vandet og dets Planter, eller til Jorden og dens Vexter, ja nogle til Land- og Vand-Dyrene selv. De som staae i Fare for andres Graadighed, eller ikke

taale

res minus perferant, ſub terra ſeſe occultant; vel perſonatæ incedunt proprio obductæ ſtercore; vel ſua ſe tegunt ſpuma; vel ſeſe involvunt tela ſericea, foliis, raſura lignorum, aliisve cuilibet aptis & obviis materiis; vel cucullos cylindraceos e villis, quos rodunt, vel e gramine, arena ſive conchis aquaticis ſibi fabricantur; vel ſpurcitie obtectæ quisquilias mentiuntur.

§. IX.

Ita ex ovo larva, e larva pupa, e pupa denudatum, perfectum erumpit inſectum, quod a reliquis anima-

---

taale Solens Hede, ſkiule ſig under Jorden; eller de gaae formummede, ſkiulte med deres eget Skarn; eller de giemme ſig i deres egen Fraade; eller indvikle ſig i Silke-Bæve, i Blade, i gnavede Træe-Spaaner, eller i andre for enhver beqvemme og forekommende Materier; eller de giore ſig cylindriſke Kræmmerhuſe af de Klude, ſom de opgnave, eller af Græs, Sand, og Soe-Snækker; eller de tildække ſig med Stov og ſee ud ſom Feye-Skarn.

§. 9.

Saaledes frembryder af Egget Larven, af Larven Pupen, og af Pupen den blottede, fuldkomne Inſekt, ſom ſkiller ſig fra de andre levende Dyr

ved

animalibus vivis sese distinguit partibus externis, sine læsione animalis conspicuis, corporis nempe cute ossea, ejusque incisuris, hincque segmentis pluribus, eorumque per stigmata lateralia perforatione; antennis articulatis, mobilibus, exsertis, juxta oculos capiti insertis; pedibus communiter sex, rarius pluribus.

§. X.

Corpus insectorum, cute ossea cataphractum, vel ovatum s. ovale, oblongum, lineare, cylindricum, hemisphæricum, depressum, convexum, pubescens, tectum

---

ved sine udvortes Dele, som uden Sønderrivelse ere kiendelige, nemlig ved Kroppens beenlignende Hud; dens Indskærelser; de heraf følgende flere Afdelinger; og disses ved Ande-Huller paa Siderne giorte Aabninger; ved leedboyelige og bevægelige Famlestænger, som staae udrakte og fæstede i Hovedet hos Øynene; og ved Fødderne, som ere almindelig sex, sielden flere.

§. 10.

Insekternes Krop, som er bevæbnet med et beenlignende Hud-Pantzer, er enten egrund, aflang, jevnlang, cylindrisk, halv-kuglerund, nedtrykt, bukkelrund,

rectum crusta; imbricatum squamis, nudum; alatum s. pennatum, v. apterum s. impennatum; elytris instructum v. anelytron; hexapodon v. polypodon: dividitur naturaliter, secundum recentiores, in *Caput*, *Truncum*, *Abdomen* & *Artus*.

§. XI.

Caput vel rarius cum thorace unitum, vel sæpius a thorace distinctum, hoc attenuatum antice vel postice; protractum s. prolongatum tubo, vesica; cornutum; tuberculatum; muticum s. inerme; depressum; gibbum; coni-

---

rund, lodden, skiult med Skal, tækket med Skæl, eller bar; vinged eller uvinged; forsynet med Vingedækker eller uden Vingedækker; sexbened eller mangebened: Den deles naturligviis, efter de Nyere, i Hovedet, Bullen, Vommen og Lemmerne.

§. 11.

Hovedet er enten ganske sielden forenet med Ryggen, eller som oftest adskilt fra Ryggen, og da er det smalere enten bag til eller for til, udtrukt i en Snude eller Blære; horned; knorted; kulled; nedtrykt; pukled; kegledannet; eller udrakt, dette er

enten

conicum; exſertum, quod prominens, inflexum, nutans; retractum vel retractile intra thoracem; vel denique clypeatum. Partes ejus ſunt *Oculi*, *Antennæ*, *Os* & *Palpi*.

§. XII.

Oculi, quibus vident colores, omnibus, ſimplices v. compoſiti; bini v. plures; capiti innati, immobiles; vel pedunculati, elongati, mobiles; laterales vel verticales; prominuli, approximati, remoti ſ. diſtantes.

Antennæ,

---

enten fremſtaaende, indbøyet eller ludende; tilbagetrakt, eller ſom kan trækkes tilbage i Bullen, eller og ſkiult under et Skiold. Hovedets Dele ere Øynene, Fanleſtænglerne, Munden og Mundſtænglerne.

§. 12.

Øynene, hvormed de adſkille Farverne, have de alle, enkelte eller ſammenſatte; tvende eller flere; indgroede i Hovedet, ubevægelige; eller ſiddende paa en lang Stilk, bevægelige; paa Siderne eller oven paa Iſſen; udſtaaende, nærſtaaende, fraſtaaende.

Fanle-

Antennæ, quibus percipiunt, omnibus; plurimis duæ, pauciſſimis quatuor; omnes ex pluribus vel paucioribus articulis compoſitæ, longitudinis diverſæ, thorace breviores vel longiores, corpori longitudine æquales, vel longiores; craſſiores extrorſum, introrſum, vel medio; ſetaceæ, pectinatæ, pennatæ, barbatæ; clavatæ, clava ſ. capitulo fiſſili, perfoliato, ſolido, truncato, integro; filiformes; moniliformes; prismaticæ; filatæ; ſubulatæ; mucronatæ; ſetariæ; plumatæ; baſi diſtinctæ vel coadunatæ; pediformes.

Os

Samleſtængler, hvormed de fornemme, have alle; de fleſte tvende, faa fire; alle beſtaae af flere eller færre tilſammenſatte Leed, og ere af adſkillig Længde, kortere eller længere end Bullen, lige lange med, eller længere end Kroppen; tykkere ud ad, ind ad, eller midt paa; børſteſpidſede, kamtandede, fiærvingede, ſkiæghaarede; kolleendede, med ſplitted, bladed, heel, afkortet eller uafkortet Kolle; traadſmale; perleradede; trekantede; traadjevne; ſylſpidſe; ſpidsoddede; børſtevæbnede; fiærbuſkede; med adſkillig eller ſamlet Rod; foddannede.

Munden

Os quibusdam in pectore, plerisque sub capite; 1) instructum *rostro* s. *aculeo fistuloso* corneo; setaceo; univalvi; bivalvi vel multivalvi; conico; porrecto; recto; geniculato; inflexo; pectorali; nutante; arcuato. 2) Instructum *maxillis* transversis; forcipatis; prominentibus, vel intra labia occultatis. 3) Instructum *lingua* vel *proboscide* inflexa; spirali; retractili; valvulis pluribus v. nullis. 4) Muticum, *rima* aperta; nullo instrumento cibario instructo.

Palpi

Munden have nogle paa Brystet, de fleste under Hovedet. Den bestaaer enten 1) af et smal Sue-Rør, som er enten hornagtig; børsteagtig; i enkelt, tofold eller mange Skeder; kegledannet; fremrakt, lige eller knæeboyed; indkrummet hen under Brystet; ludende eller buekrummet. 2) Af tverstaaende Kiæber; som ligne en Smedde-Tang; fremstaaende eller skiulte inden for Læberne. 3) Af en Tunge eller Snabel som er indkrummed; kringelboyed; kan trækkes tilbage; i eller uden Skeder. 4) Af en Sprække; uden nogen af disse Æde-Redskaber.

Mund-

Palpi, quibus odorantur? plerisque; ori affixi; articulati; clavati; cheliferi; cheliformes; ſetacei; ſubulati; recti; incurvi.

§. XIII.

Truncus cum capite unitus; vel a capite diſtinctus, inter hoc & abdomen ſitus; ſupra *Thorace* & *Scutello*, ſubtus *Pectore* & *Sterno* conſtans.

§. XIV.

Thorax nudus vel clypeatus; marginatus, immarginatus; ſpinoſus, aculeatus, dentatus, mucronatus, muticus; rugoſus; inæqualis; hirtus; carinatus; criſta-

---

Mundſtænglerne, hvormed de lugte? have de fleſte; fæſtede ved Munden; beſtaaende af Leed; kolleendede; med Knibeſaxe; eller ſom Knibeſaxe; børſteſpidſe; fylſpidſe; rette; eller indbøyede.

§. 13.

Bullen udgior eet med Hovedet, eller ſees ſærſkilt, ſiddende imellem Hovedet og Vommen; beſtaaer oven paa af Ryggen og Skiltet, neden under af Bryſtet og Bryſt-Sværdet.

§. 14.

Ryggen er bar eller ſkioldet; med eller uden Rand; med Torne, Takker, Tænder, Odder eller

criſtatus; cornutus; tuberculatus; lævis; teretiusculus; orbiculatus; ovatus; globoſus; elongatus; linearis; cylindricus; planiusculus; gibbus; convexus; truncatus; retuſus; emarginatus; v. integer: Hujus notentur *margines* & *diſcus*.

Scutellum apex quaſi thoracis; longitudinis diverſæ; rariſſime abdominis dorſum integrum cooperiens.

Pectus, regio trunci ima, mucronatum v. muticum; maculis ſanguineis pictum v. incruentum.

Sternum,

---

fulled: rynket; ujevn; haarfuld; kielſkarp; med Hanekam eller Horn; knorted eller glat; ſmaltrind; cirkelrund; egrund; kuglerund; lang; jevnbreed; cylindriſk; flad; pukled; bukkelrund; afkortet; indtrykt; indſkaaren; e. heel: Man har at anmærke dens Rander og Skive.

Skiltet er ſaa at ſige Ryggens Ende-Spidſe; af adſkillig Længde; meget ſielden ſkiuler det Vommens hele Overdeel.

Bryſtet er Bullens Underdeel; med eller uden Odder; maled med Blod-Plætter, eller uden Blod-Plætter.

Bryſt-

Sternum, proceſſus pectoris poſticus mucronatus; integrum vel bifidum.

§. XV.

Abdomen ventriculo, inteſtino, viſceribusque fœtum, annulatum, ſpiraculis lateralibus pertuſum; ſeſſile; petiolatum; æquale; depreſſum; foliaceum; compreſſum; falcatum; lobatum; plicatum; v. papilloſum: poſtice inſtructum *ano* ſimplici; dentato; nudo; barbato; v. papilloſo.

§. XVI.

Bryſt-Sværdet er en fra Bryſtet bag til udſtaaende Spidſe; heel eller tvekloftet.

§. 15.

Vommen er opfyldt med Maven, Tarmene og Indvoldene, beſtaaer af flere tilſammenhængende Ringe, ſom paa Siderne ere igiennemborede ved Ande-Huller. Den ſidder tæt til Bullen; hænger til den ved en Stilk; er af lige Bredde; fladtrykt; bladtynd; ſammentrykt; ſegelkrum; rundlappet; foldet; e. vorted: Forſynet bag til med Gadboor, ſom er ſlet; tandet; bar; ſkiægged; eller vorted.

§. XVI.

Artus ſunt *cauda*, *pedes*, *alæ*, *elytra*, *halteres*, *pectines*.

§. XVII.

Cauda, abdomen terminans, articulata, brevis, v. elongata; ſolitaria, bicornis; ſimplex; ſetacea, foliacea, v. aphylla; armata, forcipata, furcata, ſetoſa, filoſa, chelata, mucronata, aculeata; aculeo ſimplici, compoſito; lævi, ſerrato; exſerto; retractili, recondito, recto, v. ſpirali.

§. XVIII.

---

§. 16.

Ledemodene ere: Stierten; Benene; Vingerne; Vingedækkerne; Vægtſtængerne; Kammene.

§. 17.

Stierten, ſom ender Vommen, beſtaaer af Leed; er kort eller lang; enkelt eller i to Horn udlobende; ſlet, børſteſpids, bladed eller bladlos; bevæbnet med Tang, Fork, Børſter, Traader, Knibeſax, Spidsodde, eller Braad ſom enten er enkelt, ſammenſat, glat eller med Sav-Tænder; ſtaaer udrakt; kan trækkes tilbage; er ſkiult; lige, eller kringelboyed.

§. 18.

§. XVIII.

Pedes communiter ſex, rarius octo vel plures: Pro vario & diverſo uſu ambulatorii, curſorii, ſaltatorii, natatorii; ſitu varii: pectori, v. pectori & abdomini, vel capiti, pectori & abdomini affixi; anteriores ſ. antici, poſteriores ſ. poſtici, & intermedii: omnes conſtant 1) femoribus dentatis; muticis; ſimplicibus; craſſiſſimis; 2) tibiis dentatis, muticis; 3) tarſo ſ. planta foliacea, ſimplici; 4) unguibus v. villis v. utrisque,

---

§. 18.

Benene ere almindelig ſex, ſielden otte eller flere: Efter deres adſkillige og foranderlige Brug enten Gang-, Løbe-, Hoppe- eller Svombeen; i Henſeende til deres adſkillige Sted, ere de ſiddende paa Bryſtet allene, paa Bryſtet og Vommen, eller paa Hoved, Bryſt og Vom tillige; Forbeen, Bagbeen og Mellembeen: Alle beſtaae 1) af Laar med eller uden Tænder; jevntykke, uſædvanlig tykke. 2) Af Skinnebeen med eller uden Tænder. 3) Ankel eller Fod, ſom er lappet eller flet. 4) Kløer; Haartotte; eller begge Dele ſamlede; en bevægelig Kloe,

que, interdum digito mobili cum v. absque pollice, hinc manu ſ. chela.

§. XIX.

Alæ, veteribus pennæ, membranaceæ, duæ v. quatuor; primores v. poſticæ; nudæ v. imbricatæ ſquamis coloratis; nervoſæ; ſtriatæ; reticulatæ; hyalinæ; coloratæ; verſicolores; faſciatæ; feneſtratæ; ocellatæ; cœcæ; concolores; integræ; caudatæ; angulatæ; dentatæ; crenatæ; eroſæ; digitatæ; planæ; plicatiles; complicatæ; cruciatæ; incumbentes; deflexæ; reverſæ; depreſſæ;

---

med eller uden en ſtiv Tommel-Kloe, da de kaldes Krabbe-Kloe, Krabbe-Sax.

§. 19.

Vingerne, kaldes hos de Gamle Fiære, ere klarhindede; to eller fire, Overvinger og Undervinger, enten bare eller tækkede med farved ſkiælddannet Stov. Senefulde; ſtribede; nætrudede; vandklare; farvede; brogede; baandede; med igiennemſigtige Plætter; med eller uden Øyne; eensfarvede; heelrandede; udlobende i en Hale, Hiorne, Tænder, Karver; indgnavede, fingrede; flade, ſammenfoldede; indfoldede; kryſſede; hvilende; nedboyede; tilbageboyede; ned-

depreſſæ; tumidæ; extenſæ; horizontales; erectæ; patentes; conniventes; divaricatæ; falcatæ; lanceolatæ; rotundatæ; vel alius figuræ: Harum notentur *baſis*, *coſta*, *margines*, *anguli* & *diſcus*.

§. XX.

Elytra, veteribus vaginæ, cruſtacea, alas nonnullorum tenuiores integras, vel earum baſin, vel abdomen pennatum tegentia, ſemper bina; diſtincta vel coadunata; mobilia; immobilia; integra; dimidiata; abbre-

---

nedtrykte; bruſende; udſtrakte; vandrette; opſtaaende; aabne; ſammenknebne; ſkrævende, ſegelkrumme; lanſedannede; rundagtige eller af anden Skabning. Paa diſſe maae mærkes Roden, Vingebenet, Randene, Hiørnerne og Skiven.

§. 20.

Vingedækkene, kaldes hos de Gamle Skeder, ere ſkorpagtige; ſkiuler nogles tynde Vinger enten ganſke, eller meget ſielden Roden deraf, eller og nogle Uvingedes bare Vom; de ere altid tvende; adſkilte eller ſammengroede; bevægelige; ubevægelige;

abbreviata; flexilia; mollia; rigida; lævia; ſcabra; ſtriata; ſulcata; punctata; rugoſa; marginata; attenuata; linearia; porcata; faſtigiata; mucronata; præmorſa; dentata; ſerrata; Horum notentur *baſis*, *margines*, *ſuturæ*, *apex* & *diſcus*.

§. XXI.

Halteres capitella petiolata, ſolitaria pone ſingulam alam plurimorum dipterorum; plerumque ſub ſquamula propria, rarius nudi.

§. XXII.

---

hele; halve; afkortede; boyelige; blede; ſtive; glatte; ſkrubbede; ſtribede; furede; prikkede; rynkede; randede; ſmallobende; jevnſmækkre; ſkarpryggede; topryggede; afbidte; tandede; eller ſavtændede. Paa diſſe er at mærke Roden, Randene, Noddene, Spidſen, Skiven.

§. 21.

Vægtſtængerne ere Stilke med Hoved paa Enden, ſom ſidde enkelte, bag ved hver Vinge, paa de fleſte toevingede; under et eget Skiæl; ſielden bare.

§. 22.

§. XXII.

Pectines unico generi proprii, bini; pone pedes inter pectus & abdomen siti, ab unico latere muniti dentibus, speciem numero determinantibus.

§. XXIII.

Insecta omnia *muta*, quædam præprimis mares, maxime circa tempus coeundi, proprio sed diverso instrumento varie *sonora*, ictu capitis; nuchæ ad thoracem attritu; lamellis abdominalibus; alarum concussione tremula vel mutua, vel contra abdomen, vel contra

---

§. 22.

Kammene, som tilhøre allene eet Slag, ere tvende; siddende bag Fødderne imellem Brystet og Vommen; have paa den ene Side Tænder, hvis forskiellige Tal bestemmer Arterne.

§. 23.

Alle Insekterne ere stumme; nogle, i Besynderlighed Hannerne, give, meest ved Parretiden, adskillig Lyd ved et besynderlig og hos dem forskiellig Middel, ved Hovedets Banken; Nakkens Skuren paa Ryggen; Vommens Plader; Vingernes zittrende Bevægelse paa hverandre, paa Vommen,

tra halteres; femorum prælongorum attritu cum alis: hinc ſuſurrus; hinc imitatio cantationis tremulæ; hinc aſſimilatio ſoni horologii; lyræ; buccinæ &c., ſtridorem hunc ætheris percipiunt alia, organis auditus diſtinctis, notis, licet careant cuncta. *Odore & guſtu* pollent plurima, tactu omnia, viſu diurno pleraque, nocturno reliqua.

§. XXIV.

Per poros laterales, ſtigmata dicta, reſpirant omnia, ſiphone oris ſugunt haud pauca, per exitum ani halant multa: inodora quædam; ſuaveolentia nonnulla;

---

eller paa Vægtſtængerne; ved de lange Laares Skaven paa Vingerne; Heraf kommer en Surren; en trillende Lyd; Lyden efter et Uhreværk, en Lire, Baſune, o. ſ. v. Denne Luftens ſurrende Bevægelſe fornemmer andre, endſkiont ingen haver bekiendte kiendelige Horelemmer. De fleſte have Lugt og Smag; alle føle; Mængden ſeer om Dagen; Reſten om Natten.

§. 24.

Alle ander igiennem Side-Aabningerne, ſom kan kaldes Ande-Huller; endeel trække til ſig ved en Mund-Pompe; andre udpuſte igiennem Gadboret; nogle

nulla; fœtida alia; phosphorea pauca: Moventur omnia pro diverſo elemento diverſo modo, natando prona v. ſupina, ambulando, ſaltando, curſitando, rependo, volitando, ſilumve trahendo.

§. XXV.

Societate fœderata ſunt quædam, turmatim obambulant nonnulla, ſeorſim ſparſaque inde a coitu vivunt reliqua. Absque ullo alimento ſtatum ſuum perfectum abſolvunt quædam; omnia e contra delibant nonnulla; propriis tantum veſcuntur alia; plantas appetunt plurima;

---

nogle have ingen Lugt; endeel lugte vel, endeel lugte ilde; faa lyſe i Mørket. Alle bevæge ſig efter deres forſkiellige Element paa forſkiellig Maade, ved at ſvømme paa Ryggen eller Bugen, ved at gaae, hoppe, løbe, krybe, flyve, eller ſpinde ſig frem.

§. 25.

Nogle leve i Sælſkab; endeel gaae i ſamlede Flokke; Reſten leve adſkilte og ſpredde lige fra deres Parrelſe. Nogle tilendebringe deres fuldkomne Tilſtand uden Underholdning; tvertimod ſnage nogle i alle Slags; andre æde intet uden en dem egentlig Føde; de fleſte holde ſig til Planteriget; andre ſue

enten

rima; ſanguiſuga alia; putrida inhabitant alia; prædantur alia; in ipſam familiam imo propriam ſpeciem ſæviunt nonnulla; interdiu victum quærunt pleraque, noctu reliqua.

§. XXVI.

Plura ubique ſunt plantarum ſpeciebus inſecta, ſed, ob patentiorem ſibi regionem in orbe *pauciora:* Nota *Tropica & Arctica;* aquatica ubique maxima; ſingula reſpectu reliquorum animalium minima, ſed univerſa maximæ molis animantia: Hodie ignota *Antarctica*,

---

enten Blod; æde Kiød; eller boe i forraadnede Ting; nogle rove; andre huſere mod deres egen Slægt, ja imod dem, med hvilke de ere af ſamme Art. De fleſte ſøge deres Føde om Dagen, Reſten om Natten.

§. 26.

De ere allevegne flere end Stedets Planter, men ſynes, formedelſt det ſtore Rum, de have for ſig, at være færre: De bekiendte ere inden for Vendecirklerne og Nordpolen; Vandets Indbyggere ere allevegne de ſtørſte; enhver i Henſeende til de øvrige Dyr, de mindſte, men alle tilſammen udgiøre den ſtørſte Dyreſværm; de hidtil ubekiendte ere de ved

Syd-

tarctica, *minutiſſima*, & *reliqua* nunquam indagata; Maxima effectu eoque vario, hinc admiranda omnia, œconomica quædam, medica alia, miraculoſa nonnulla.

§. XXVII.

Oeconomica cenſentur ob uſum, quem præſtant, vel ob noxam, quam producunt; ex his ſericum, mel, cera, thura atque tincturæ variæ; varia variis regionibus olim & hodie fercula; mutua noxiorum exſtirpatio; horum ope conſumuntur removenturque cadavera,

---

Sydpolen, de allermindſte og de ovrige, ſom aldrig ere opdagede; Alle ere ſtore, i Henſeende til deres adſkillige Virkninger, derfor ere alle beundringsværdige, endeel vedkomme Huusholdningen, endeel ere nyttige til Lægedomme og nogle have indbildet os Mirakler.

§. 27.

De vedkomme Huusholdningen formedelſt den Nytte de tilbringe os, eller formedelſt den Skade de foraarſage; af diſſe har vi Silken, Honningen, Voxet, Viraken og adſkillige Farver; adſkillige i adſkillige Lande gamle og nye Rætter; og de ſkadeliges indbyrdes Ødelæggelſe; ved deres Hielp fortæres og

bort-

davera, atque ita ab inquinamentis putridis purificantur aër & aqua; horum labore fœcundatur ſtercorata terra, fructificantur germina, plantantur ſemina, excreſcunt arbores, matureſcunt fructus, & lætam meſſem ſibi promittunt coloni: Hæc vero inſecta, munere ſuo probe functa, ſapienti naturæ conſilio tandem redeunt in alimentum terreſtrium, volatilium & natatilium, vitæ conſervandæ neceſſarium. E contra per hæc vexantur, ſæpe exulcerantur homines; labefactantur horti; deformantur nemora; depaſti relinquuntur agri; denudantur prata; dedecorantur ſylvæ; deſtruuntur uten-

---

bortryddes Aadſeler, renſes Vandet og Luften fra det Raadne, ved deres Arbeide frugtbargiøres den giødede Jord, befrugtes Froet, plantes Sæden, opvoxe Træerne, moednes Frugterne og en riig Høſt forventes af Landmanden: Men diſſe Inſekter, naar de ſaaledes vel har tilendebragt deres Forretning, blive de efter Naturens viſe Raad til det fornødne Livets Ophold for Jordens, Luftens og Havets Indbyggere. Tvertimod ved dem plages Menneſkene og ofte befænges med onde Saar; ved dem herges Haverne; vanzires Lundene; opædes Agrene; blottes Engene; udſkæmmes Skovene; forderves Boeſkab; møl-

ædes

utenſilia; depilantur veſtimenta; conſumuntur promptuaria; excavantur robora; evertuntur domus; deturpantur cameræ; delentur animalium plantarumque muſea; violantur, disperguntur, necantur greges jumentorum & pecorum; adgravantur aves; exſtirpantur piſces; interimuntur ex propria familia cum noxiis utiliſſima, eorumque devaſtantur labores.

§. XXVIII.

Medica, hucusque nota, pauciora; ſub certis morbis ſpecifica quædam; vulnera propria ſanant alia; raro interne, frequentius externe applicanda.

§. XXIX.

---

molædes Klæderne; fortæres Forraadshuſene; igiennembores Skibstømmeret; omkaſtes Huſene; beſudles Værelſerne; ødelægges Dyre- og Planteſamlinger; overfaldes, adſplittes ja dræbes hele Fæ- og Qvægflokke; beſværes Fuglene; udødes Fiſkene; omkommes af Inſekterne ſelv, med de ſkadelige de nyttigſte, og deres Arbeider bliver ganſke udplyndrede.

§. 28.

De hvis Nytte hidtil er bekiendt i Lægedomme ere faa; nogle give en ſærdeles Hielp i viſſe Sygdomme; andre tiene til Lægedom mod deres egne Saarelſer. Man tager dem ſielden ind, men oftere bruges de udvortes.

§. 29.

§. XXIX.

Miraculoſa inter ea referri debent inſecta, quæ ex ſingulari facie, cum alia re communi, infelicia iræ divinæ eſſe præſagia divinarunt ſtupida & vanæ imaginationi credula ingenia; quæ ex inſignis & haud frequentis catervæ voracitate, ejusque iterum, ex legibus naturæ tamen neceſſaria, ceſſatione pœnam peccatorum præcipuam a vulgo judicantur; ea demum quorum effectus, absque eorum ortu conſiderati, vel pro prognoſticis rei futuræ vel pro ominibus inſtantium malorum

vel

---

§. 29.

De ſom ere anſeete ſom Mirakler, ere ſaadanne, hvilke af deres beſynderlige Udſeende, ſom de have tilfælles med andre Ting, ere af Taabelige og Lettroende, der have ſtolet paa en daarlig Indbildning, holdte for at være Guds Vredes Forkyndere; hvilke formedelſt den af deres ſtore og uſædvanlige Skare folgende Graadighed, og dennes igien uforventede, ſkiont af naturlig Aarſag nødvendige, Ophør, agtes blant Almuen ſom en beſynderlig Syndeſtraf; de endelig, hvilkes Virkninger, uden Aarſagernes Overveyelſe, ere holdte enten for Tegn paa tilkommende Ting, eller Forvarſler om foreſtaaende Ulykker, eller Ulykkerne

ſelv,

vel malis ipsis ab irato Deo immissis vel denique operibus sagarum imo ipsius diaboli fuere habita: Hinc olim solennes preces & gratiarum actiones in regione aliqua boreali, hinc ingentes in quibusdam Galliæ, Sveciæ, Germaniæ, Belgii, aliorumque regnorum provinciis vario tempore exorti rumores; hinc variæ rusticorum vanæ haud raro lepidæ sententiæ; ejusmodi ignorantiæ merito quoque debetur trita illa vulgaris, sed falsa, opinio, etiam in mentibus eruditorum quorundam radicata; generatio nempe animalium e putridis, quæ alias *æquivoca* dicitur.

§. XXX.

---

selv, nedsendte af en fortornet Gud, og endelig Hexerie eller Diævels Kunster: Deraf har man fra fordum Tid offentlige Bededage, som vare anordnede i et vis nordisk Land, deraf ere store Bevægelser opkomne i adskillige Provintzer i Frankerig, Sverrig, Tydskland, Holland og andre Riger; deraf have Bønderne deres adskillige, undertiden loyerlige Meninger: Saadan Uvidenhed har man lettelig at tilskrive den forslidte, almindelige men falske Indbildning, som endogsaa endeel af de Lærde med Haardnakkenhed have paastaaet: nemlig Dyreavlingen af forraadnede Ting, hvilken ellers kaldes den utydelige.

§. XXX.

Ignorantiam hanc, publicam, licet non omnino privatam, exſtirpavit ſtudium entomologicum, cum reliquis hiſtoriæ naturalis partibus ad id, quod obtinet, faſtigium evectum: incrementum hoc non unico die, anno, luſtrove perficiebatur, ſeculorum enim longus requirebatur ordo; adeoque lente creſcebat ſcientia, mutationibus cum tempore obnoxia; hincque polymorphum variarum ætatum ſiſtebat animal.

§. XXXI.

---

§. 30.

Denne Uvidenhed er, for ſaavidt det Almindelige betreffer, men ikke ſaavidt den er ſærdeles hos nogle, udryddet ved Inſektlærens Dyrkelſe, hvilken med de andre Dele af Naturhiſtorien er opkommet til den Høyde, ſom den nu beſidder: Denne Tilvæxt blev ikke tilendebragt i en Dag, et Aar eller et Aaremaal, thi dertil behøvedes mange Aarhundrede; altſaa voxte Videnſkaben langſom, ſom ved Omvexling af Tiderne undergik adſkillige Forandringer, og fremſtillede ſig ſaaledes, ſom et Dyr under mange Skikkelſer og af adſkillige Aldre.

§. 31.

§. XXXI.

In ovo jam latuit usque dum tempore Alexandri animata, rumpebatur putamen, & prodibat in Græcia exigua larva, quæ, debellato Mithridate, inter ſpolia transportabatur Romam, ubi quorundam cura ſuſtentabatur, poſtea neglecta, abjecta, ignotaque jacebat, usque dum huic, jam fere exſiccatæ, ſeculo decimo ſexto porrigebantur variis in locis nova alimenta, quibus reviviſcens veſcebatur, magnitudine aucta primam detraxit tunicam; prodiit jam ſeculo proximo, decimo

---

§. 31.

Den laae endnu ſkiult i Egget indtil den i Alexandri Tider kom til Live; nu brækkedes Skallen og i Grækenland fremkom en liden Maſke, hvilken, efter Mithridats Overvindelſe, blev iblant det giorte Bytte henbragt til Rom, hvor den ved nogles Omſorg holdtes ved Live, men ſiden blev forſømt og bortkaſtet: den laae ſaaledes hen ubekiendt indtil det ſextende Aarhundrede, da man paa adſkillige Steder tilbragte denne liden Orm, ſom nu næſten var hentørret, nye Underholdning, hvorved den igien kom tilrette, aad, tog til og afſkiød ſin forſte Ham; nu fremkom i det

decimo ſeptimo, coloribus magis ornata larva; quotidie invaluit, vorax, tunicas detraxit varias, varia interpoſita quiete, donec initio ſeculi noſtri e pupa denudatum erupit inſectum: madidis adhuc & contractis membris explicatis, expanſis ſiccatisque, juſtum acquiſivit robur; lente circumambulans, poſt varias alarum tremulas vibrationes tandem primum in Svecia volatum, eumque felicem, tentabat. Mirabantur omnes veri æſtumatores, jam perfectum, ſplendidis coloribus ſuperbiens circumvolansque animal, quod, benigno ſole

fœcun-

---

følgende ſyttende Aarhundrede denne med flere Farver prydede Maſke, den var graadig og voxte daglig, den afkiod adſkillige Hammer, hvorimellem den ofte laae ſtille, indtil der i vores Aarhundrede udbrød af Pupen en blottet Inſekt: Da dens endnu vaade og ſammentrokne Lemmer vare blevne udviklede, udpuſtede og tørrede, bekom den ſin fulde Styrke, den gik langſom omkring, og efter at den adſkillige Gange havde begyndt med Vingerne en zittrende Flagren, driſtede den ſig omſider i Sverrig til ſin førſte og lykkelige Flyven. Alle ſande Skiønnere beundrede dette nu fuldkomne, omflyvende og med ſine ſpillende Farver pralende Dyr, hvilket ved milde Soleſtraaler blev

befrugtet,

fœcundatum, varia & diverſa poſuit ova, jam per totum orbem divulgata, numeroſam, utinam felicem, duraturam! ſobolem multiplicantia.

§. XXXII.

Tantas tamque varias ab incunabilis ad florem ætatis evecta ſcientia ſubiit metamorphoſes. Variæ epochæ varios produxere autores, quorum præſtantiores pro ætate ferrea, ænea, argentea demum aurea meritis inclaruere ſinguli; communi ſtudio conjuncti de unico nomine conveniebant omnes:

In-

---

befrugtet, lagde Eg af adſkillige Skikkelſer, ſom nu ere udbredte over hele Verden, og forplanter en, gid lykkelig og varende! talrig Yngel.

§. 32.

Saa ſtore og ſaa adſkillige Forvandlinger har denne Videnſkab igiennemgaaet lige fra dens første Barndom, indtil den naaede ſin blomſtrende Alder. De adſkillige Tidsdelinger have frembragt adſkillige Skribentere, iblant hvilke de beſynderligſte have været anſeelige, enhver ved ſine Fortieneſter, efter den Alder, hvori han ſkrev, enten ſaa det var Jernets, Kobberets, Solvets eller den gyldne. De ſom komme deri overeens at de dyrkede diſſe Studeringer, vare alle:

Inſectiſtæ, diverſo ſcopo, quem porrexit ingenium, locus, tempus, & occaſio diverſi; hinc

I. *Entomologi*, qui

A) *Collectores*, qui

1) *Patres*, ut: Ariſtoteles, Plinius, Dioſcorides &c.

2) *Commentatores*, ut: Ariſtotelis, Plinii, Dioſcoridis &c.

3) *Ichniographi*, ut: Hoffnagel, Goedart, Redi, Meriana, Valisnerius, Albi-

---

Inſektkyndige, men formedelſt de forſkiellige Øyemeed, ſom Næmmet, Stedet, Tiden og Leiligheden vilde tillade enhver, vare de forſkiellige; herudover bleve de

I. Inſektlærere, ſom vare

A) Samlere, hvilke igien vare

1) Lærefædre, ſaaſom: Ariſtoteles, Plinius, Dioſcorides o. ſ.

2) Fortolkere, ſaaſom: Ariſtotelis, Plinii, Dioſcoridis o. ſ.

3) Aftegnere, ſaaſom: Hoffnagel, Goedart, Redi, Meriana, Valis-

Albinus, Friſch, Wilkes, Reaumur, Rœſel, de Geer, Liſter, Clerk, Linnæus &c.

4) *Metamorphoſii*, ut: Goedart, Meriana, Valisnerius, Albinus, Friſchius, Reaumur, Wilkes, Rœſel, Linnæus &c.

5) *Deſcriptores*, ut: Rajus, Linnæus &c.

6) *Monographi*, ut: Liſter, Schæffer, Clerk, Linnæus &c.

7) *Cu-*

---

lisnerius, Albinus, Friſch, Wilkes, Reaumur, Roeſel, de Geer, Liſter, Clerk, Linnæus o. f.

4) Forvandlingslærere, ſaaſom: Goedart, Meriana, Valisnerius, Albinus, Friſchius, Reaumur, Wilkes, Roeſel, Linnæus o. f.

5) Beſkrivere, ſaaſom: Rajus, Linnæus o. f.

6) Enkeltes Afhandlere, ſaaſom: Liſter, Schæffer, Clerk, Linnæus o. f.

7) *Curioſi*, ut: Catesby, Meriana, Linnæus, Uddmann, Pontoppidan, Sröm &c.

8) *Muſeographi*, ut: Linnæus, Poda &c.

9) *Topographi*, ut: Meriana, Albinus, Friſch, Reaumur, Linnæus, Pontoppidan, Ström &c.

10) *Peregrinatores*, ut: Marcgravius, Edward, Rumphius, Sloane, Brown, Linnæus, Haſſelquiſt, Osbek &c.

B) *Me-*

---

7) Nyefigene, saasom: Catesby, Meriana, Linnæus, Uddmann, Pontoppidan, Strøm o. f.

8) Samlingers Beskrivere, saasom: Linnæus, Poda o. f.

9) Stedbeskrivere, saasom: Meriana, Albinus, Frisch, Reaumur, Linnæus, Pontoppidan, Strøm o. f.

10) Reysebeskrivere, saasom: Marcgravius, Edward, Rumphius, Sloane, Brown, Linnæus, Hasselqvist, Osbek o. f.

B) Me-

B) *Methodici*, qui

1) *Philoſophi*, ut: Swammerdam, Reaumur, de Geer, Linnæus, Biberg, Söderberg &c.

2) *Syſtematici*, ut: Swammerdam, Reaumur, Rajus, Linnæus, Koelreuter &c.

3) *Nomenclatores*, ut: Linnæus &c.

II. *Entomophili*, qui

1) *Anatomici*, ut: Malpighius, Swammerdam, Reaumur, de Geer, Lyonnet &c.

2) *Me-*

B) Methodiſter, ſom igien vare

1) Philoſopher, ſaaſom: Swammerdam, Reaumur, de Geer, Linnæus, Biberg, Soderberg o. f.

2) Syſtematiker, ſaaſom: Swammerdam, Reaumur, Rajus, Linnæus, Koelreuter o. f.

3) Navngivere, ſaaſom: Linnæus o. f.

II. Inſektelſkere, ſom vare

1) Anatomiſter, ſaaſom: Malpighius, Swammerdam, Reaumur, de Geer, Lyonnet o. f.

2) *Medici*, ut: Dioſcorides, Matthiolus, Galenus, Adrovandus, Glauberus, Dale, Geier, Schroder, Heimreich, Reuberus, Euth &c.

3) *Miſcellanei*, ut: Linnæus, Reaumur, Valisnerius, Bon, Buſch; Bochartus, Leſſer, Derham, Ratlef; Ovidius, Virgilius, Maſen, Commirius.

TA-

---

2) Læger, ſaaſom: Dioſcoridis, Matthiolus, Galenus, Aldrovandus, Glauberus, Dale, Geier, Schroder, Heimreich, Reuberus, Euth, o. f.

3) Miſcellaner, ſaaſom: Linnæus, Reaumur, Valisnerius, Bon, Buſch; Bochartus, Leſſer, Derham, Rathlef; Ovidius, Virgilius, Maſen, Commirius o. f.

Tav-

TABULÆ INSECTORUM PERFECTORUM.

Tavler over de fuldkomne Insekter eller Kræk.

Insecta.

A) Capite a thorace distincto;
I. Hexapoda;
A) Elytris,
a) Crustaceis per totam longitudinem;
1) Pedibus ambulatoriis,
†) Tibiis dentatis;
*) Antennarum clava fissili: - - - - - - SCARABÆUS.
a) Thorace cornuto v. tuberculato: - - - - - (*)
b) Thorace inermi;
1) Capite cornuto v. tuberculato: - - - - (**)
2) Capite antice forcipato: (***)
3) Capite inermi: - - (***)
**) Antennarum clava solida,
1) Capitulo simplici; Elytris abbreviatis: - - HISTER.
2) Capitulo trinodi; Elytris integris: - - DERMESTES (19)
††) Tibiis muticis;
*) Antennis extrorsum crassioribus v. æqualis crassitiei
a) Insidentibus tubo capitis antice prolongati: - - CURCULIO.
I) Tubo thorace longiore - - - - - - *Longirostris.*
A) Femoribus simplicibus,
1) Invicem æqualibus: (*)
2) Posticis crassissimis: (**)
B) Femoribus dentatis: (***)
II) Tubo thoracis longitudine & infra; - - - *Brevirostris.*
A) Femoribus simplicibus: - - - (****)
B) Femoribus dentatis: - - - - (****)

A) Hovedet

Kræk eller Insekter.

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;
I. Sexbenede;
A) Med Vingedækker, som ere
a) Skorpagtige langs igiennem;
1) Med Gangfødder,
†) Skinnebenene tandede;
*) Famlestængler med splitted Kolle: Torbist.
a) Ryggen horned eller knorted: 1
b) Ryggen kulled;
1) Hovedet horned eller knorted: 2
2) Hovedet foran bevæbnet med en Tang: 3
3) Hovedet ubevæbnet: 4
**) Famlestængler med heel Kolle,
1) Enkelt Kolle; Vingedækkerne afkortede: Nærrebille. ✻
2) Treknuded Kolle; Vingedækkerne uafkortede: Klanner.
††) Skinnebenene uden Tænder;
*) Famlestænglerne udad tykkere, e. lige tykke,
a) Siddende paa Hovedets foran udtrakte Snude: Snudebille. ✻
I) Snuden længere end Ryggen;
A) Laarene glatte,
1) Lige tykke: 1
2) De bagerste ganske tykke: 2
B) Laarene tandede: 3
II) Snuden af Længde med e. kortere end Ryggen;
A) Laarene glatte: 4
B) Laarene tandede: 5

A) *Capite a thorace distincto;*

I. *Hexapoda;*

A) *Elytris,*

a) *Crustaceis per totam longitudinem;*

1) *Pedibus ambulatoriis,*

††) *Tibiis muticis;*

*) *Antennis extrorsum crassioribus v. aequalis crassitiei,*

b) Insidentibus capiti non tubuloso;

I) Elytris abdomen tegentibus;

A) Thoracis margine dilatato;

†) Caput tegente: - - - - - - CASSIDA.

††) Caput non tegente: - - - SILPHA.

B) Thoracis margine angusto, v. nullo;

†) Capite in thoracem impresso,

*) Palpis clavatis semicordatis, corpore hemisphærico, subtus plano: COCCINELLA.

a) Elytris rubris flavisve,

1) Maculis nigris: - - - - (*)

2) Maculis albis: - - - - (**)

b) Elytris nigris,

1) Maculis rubris: - - - (***)

2) Maculis albis flavisve: (****)

A) Hovedet

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Sexbenede;

A) Med Vingedækker, som ere

a) Skorpagtige langs igiennem;

1) Med Gangfødder,

††) Skinnebenene uden Tænder;

*) Famlestænglerne ud ad tykkere e. lige tykke,

b) Siddende paa Hovedet, som ey er udtrakt i en Snude;

I) Vingedækkerne skiule Vommen;

A) Ryggens Rand breed udstaaende;

†) Skiulende Hovedet: : : : : : Skioldbille. ✻

††) Ikke skiulende Hovedet: : : : Aadselgraver. ✻

B) Ryggens Rand smal, eller ingen;

†) Hovedet indtrykt i Ryggen,

*) Mundstænglerne endende sig med en halv hiertedannet Kolle; Kroppen halv-kuglerund, neden under flad: Maribøne.

a) Vingedækkerne røde e. gule,

1) Sortplættede: 1

2) Hviidplættede: 2

b) Vingedækkerne sorte,

1) Rødplættede: 3

2) Hviid e. gulplættede: : 4

A) *Capite a thorace diſtincto;*

I. *Hexapoda;*

A) *Elytris,*

a) Cruſtaceis per totam longitudinem:

1) *Pedibus ambulatoriis,*

††) *Tibiis muticis;*

*) *Antennis extrorſum craſſioribus v. æqualis craſſitiei,*

b) *Inſidentibus capiti non tubuloſo;*

I) *Elytris abdomen tegentibus;*

B) *Thoracis margine anguſto v. nullo;*

†) *Capite in thoracem impreſſo;*

**) Palporum clava nulla; Corpore ovato-oblongo, poſtice convexo: - - CHRYSOMELA.

a) Femoribus invicem æqualibus

1) Corpore ovato:(*)

2) Corpore cylindrico: - - (***)

3) Corpore oblongo; Thorace anguſtiore; (****)

b) Femoribus poſticis craſſiſſimis: - (**)

††) Capite inflexo & condito ſub thorace convexo: - - - DERMESTES.

†††) Capite exſerto

*) Porrecto: TENEBRIO.

a) Corpore pennato:(*)

b) Corpore impennato: - - (**)

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Sexbencde;

A) Med Vingedækker, som ere

a) Skorpagtige langs igiennem;

1) Med Gangfødder;

††) Skinnebenene uden Tænder;

*) Famleſtænglerne ud ad tykkere e. lige tykke,

b) Siddende paa Hovedet, som ey er udtrakt i en Snude;

I) Vingedækkerne ſkiule Vommen;

B) Ryggens Rand ſmal eller ingen;

‡) Hovedet indtrykt i Ryggen;

**) Mundſtænglerne uden Kølle; Kroppen rundaflang, bag til bukkelrund: ⁄ Guldbille. ✻

a) Laarene lige tykke;

1) Kroppen eggerund: ⁄ ⁄ 1

2) Kroppen cylindriſk: ⁄ ⁄ 2

3) Kroppen langagtig; Ryggen ſmalere: ⁄ ⁄ 3

b) Baglaarene ganſke tykke: ⁄ ⁄ ⁄ 4

††) Hovedet indbøyet og ſkiult under den bukkelrunde Ryg: ⁄ Klanner.

†††) Hovedet udtrakt,

*) Fremſtaaende: ⁄ ⁄ ⁄ ⁄ Skrubbe. ✠

a) Kroppen vinged: 1

b) Kroppen uvinged: 2

A) *Capite a thorace distincto;*

1. *Hexapoda;*

A) *Elytris,*

a) *Crustaceis per totam longitudinem;*

1) *Pedibus ambulatoriis,*

††) *Tibiis muticis;*

*) *Antennis extrorsum crassioribus v. aqualis crassitiei,*

b) *Insidentibus capiti non tubuloso;*

I) *Elytris abdomen tegentibus,*

B) *Thoracis margine angusto v. nullo;*

††) *Capite exserto,*

**) Inclinato, postice attenuato: ATTELABUS.

***) Inflexo gibbo;

a) Lamina lata transversa ante femora ad basin abdominis: - - MORDELLA.

b) Lamina nulla: - - - - - MELOE.

1) Elytris flexilibus: - - (**)

2) Elytris rigidis: - - - - - (5)

II) Elytris abdomine dimidio brevioribus,

1) Quadrangularibus alas tegentibus: - - - - - STAPHYLINUS.

2) Ovatis, pone dehiscentibus; Corpore impennato: - - MELOE. (*)

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Sexbenede;

A) Med Vingedækker, som ere

a) Skorpagtige langs igiennem;

1) Med Gangfødder,

††) Skinnebenene uden Tænder;

*) Samlestænglerne ud ad tykkere e. lige tykke,

b) Siddende paa Hovedet, som ey er udtrakt i en Snude;

I) Vingedækkerne skiule Vommen;

B) Ryggens Rand smal eller ingen;

††) Hovedet udrakt,

**) Nedbøyet, bag til smalere: : Smalnakke. ❋

***) Indbøyet, pukled,

a) Med en breed Tværfleen foran Baglaarene ved Vommens Begyndelse: : : : : : Jordloppe.

b) Uden Fleen: : : : : Oliebille. ❋

1) Vingedækkerne bøyelige: : : 1

2) Vingedækkerne stive: : : 2

II) Vingedækkerne en halvgang kortere end Vommen,

1) Firekantede, skiulende Vingerne: : : Rovbille. ❋

2) Eggerunde, bag til skræ-vende; Kroppen uden Vinger: : : Oliebille. ❋

A) Capite a thorace distincto; &c.

††) *Tibiis muticis;*

**) Antennis extrorsum tenuioribus;

a) Elytris abdomen tegentibus;

1) Capite exserto;

A) Lateribus thoracis spinosis v. dentatis: - - - - - - CERAMBYX.

1) Spinis mobilibus: - (*)

2) Spinis dentibusve fixis,

†) Thorace marginato: - - - (**)

††) Thorace immarginato: - - - (***)

B) Lateribus thoracis inermibus,

1) Margine nullo,

†) Thorace cylindrico: - - - (****)

††) Thorace subrotundo depresso: - - (*****)

†††) Thorace teretiusculo;

a) Elytris apice truncatis: LEPTURA. - - - (*)

b) Elytris apice obtusis: - - - (**)

c) Elytris apice integris: - - - - - CANTHARIS. - - - - (***)

2) Margine prominente;

†) Abdominis lateribus plicato-papillosis; Elytris flexilibus;

a) Clypeo thoracis semiorbiculato: - (*)

b) Clypeo thoracis quadrangulari: (**)

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;
I. Serbenede;
A) Med Vingedækker, som ere
a) Skorpagtige langs igiennem;
1) Med Gangfødder,
††) Skinnebenene uden Tænder;
**) Famlestænglerne ud ad tyndere;
a) Vingedækkerne skiule Vommen;
I) Hovedet udrakt;
A) Ryggens Sider med Torne e. Tænder: = Vifvel. ✠
1) Torne, som ere bevægelige: = = = 1
2) Torne e. Tænder, som ere ubevægelige,
†) Ryggen med Rand: 2
††) Ryggen uden Rand: 3
B) Ryggens Sider uden Torne e. Tænder,
1) Uden Rand,
†) Cylindrisk: = = 4
††) Rundagtig nedtrykt: = = = 5
†††) Smalrund;
a) Vingedækkernes Spidse afstumpet: = = = Tømmerbille. ✱
b) Vingedækkernes Spidse butted: = = 2
c) Vingedækkernes Spidse heel og holden: = Fakkelbille. ✱
2) Med udstaaende Rand;
†) Vommens Sider i vortede Folder; Vingedækkerne bøyelige;
a) Rygskioldet halvcirkelrund: = = = 2
b) Rygskioldet firekanted: = = = = 3

A) *Capite a thorace distincto;*
I. *Hexapoda;*
A) *Elytris,*
a) *Crustaceis per totam longitudinem;*
1) *Pedibus ambulatoriis,*
††) *Tibiis muticis; &c.* *Thoracis*
2) *Margine prominente;*
††) Abdominis lateribus absque papillis; Foliolo mobili ad basin femorum posticorum; Elytris sæpius rigidis;
*) Thorace obcordato, apice truncato: - - - - CARABUS.
a) Corpore pennato: - - - (*). (**)
b) Corpore impennato: - - - (*)
**) Thorace rotundato; Oculis maxillisque prominentibus: - - CICINDELA.
II) Capite dimidio in truncum retracto;
†) Pectore postice mucronato, mucrone e foramine abdominis (corpore dorso imposito) refiliente; Thorace postice ad latera acute angulato: - - ELATER.
††) Pectore postice non mucronato; Antennæ longitudine thoracis & infra: - - - BUPRESTIS.
1) Elytris fastigiatis: (*)
2) Elytris versus apicem serratis: - - - (**)
3) Elytris apice integris: - - - (***)

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;
I. Sexbenede;
A) Med Vingedækker, som ere
a) Skorpagtige langs igiennem;
1) Med Gangfødder,
††) Skinnebenene uden Tænder; &c. Ryggen
2) Med udstaaende Rand;
††) Vommens Sider uden Vorter; Et lidet bevægelig Blad oven ved Baglaarene; Vingedækkerne som oftest stive;
*) Ryggen hiertedannet med afstumpet Spidse: ; ; Skovtigger.
a) Kroppen vinged: 1
b) Kroppen uvinged: 2
**) Ryggen rundet; Øyne og Kiæber fremstaaende: ; ; ; ; ; Glandsbille. ✻
II) Hovedet halv tilbagetrakt i Bullen;
†) Brystet bag til spidsoddet; Odden skiules i et Hul i Vommen, hvoraf den (naar Dyret lægges paa Ryggen) kan springe ud; Ryggen bag til spidshiørned: ; ; ; ; ; ; Smælder.
††) Brystet bag til uden Odde; Famlestænglerne af Længde med Ryggen el. kortere: ; ; ; Bobbe. ⌘
1) Vingedækkerne toppede: 1
2) Vingedækkerne mod Spidsen savtandede: ; ; 2
3) Vingedækkerne med heel Spidse: ; ; ; 3

A) Capite a thorace distincto;
I. *Hexapoda;*
A) *Elytris,*
a) Crustaceis per totam longitudinem;
1) *Pedibus ambulatoriis,*
††) *Tibiis muticis;*
**) *Antennis extrorsum tenuioribus;*
b) Elytris abdomine dimidio brevioribus,
I) Alarum tantum basin tegentibus; Cauda simplici: - - - - - NECYDALIS.
II) Alas complicatas fere totas tegentibus; Cauda forcipata: - - FORFICULA.
2) Pedibus natatoriis: - - DYTISCUS.
†) Antennis clavatis: - - (*) (***)
††) Antennis extrorsum tenuioribus: (**)
b) Crustaceis, apice membranaceis; Ore rostrato;
1) Antennis thorace longioribus: - CIMEX.
†) Thorace spinoso: - - - - - (*e*)
††) Thorace mutico;
*) Corpore impennato: - - - - - - - (*a* Fn. Sv. 910)
**) Corpore pennato;
a) Scutello longitudine abdominis: - - - - (*b*)
b) Scutello abdomine breviore;
I) Abdomine depresso foliaceo: - - - (*d*)
II) Abdomine cujusdam crassitiei;
A) Corpore rotundato ovato: - - - (*f*)
B) Corpore oblongo;
1) Antennis longitudine corporis: - - (*i*)(*k*)
2) Antennis corpore brevioribus: - (*g*)(*h*)

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Sexbenede;

A) Med Vingedækker, som ere

a) Skorpagtige langs igiennem;

1) Med Gangfødder,

††) Skinnebenene uden Tænder;

**) Famlestænglerne ud ad tyndere;

b) Vingedækkerne en halv gang kortere end Vommen,

I) Skiulende ikkun Vingernes Rod; Stierten slet: : : : : : Barvinge. ✻

II) Skiulende næsten ganske de indfoldede Vinger; Stierten bevæbnet med en Tang: : : : : : Øretrist.

2) Med Svømfødder: : : : Vandkalv.

†) Famlestænglerne kølledannede: : : 1

††) Famlestænglerne ud ad tyndere: : : 2

b) Skorpagtige med klarhinded Spidse; Munden med Suerør;

1) Famlestænglerne længere end Ryggen: : : : : : : : Barfis. ✠

†) Ryggen torned: : : : : 1

††) Ryggen kulled;

*) Kroppen uvinged; : : : 2

**) Kroppen vinged;

a) Skiltet saa lang som Vommen: 3

b) Skiltet kortere end Vommen;

I) Vommen fladtrykt, bladtynd: 4

II) Vommen af nogen Tykkelse;

A) Kroppen rund-aflang: : 5

B) Kroppen langagtig;

1) Famlestænglerne saa lange som Kroppen: : : 6

2) Famlestænglerne kortere end Kroppen: : : : 7

A) Capite a thorace distincto;

I. *Hexapoda;*

A) *Elytris,*

b) Crustaceis, apice membranaceis; Ore rostrato;

2) Antennis thorace brevioribus;

†) Pedibus anticis cheliformibus: NEPA.

††) Pedibus posticis natatoriis. - - - - - - NOTONECTA.

B) Anelytra;

a) Alata; alis membranaceis nervosis,

1) Quatuor,

†) Nudis,

*) Ore rostrato;

a) Antennis thorace brevioribus; Alis deflexis: - - CICADA.

I) Capite antice protracto in vesicam: - - *Noctiluca.*

II) Capite non protracto;

A) Thorace utrinque cornuto: - - - *Cruciata.*

B) Thorace inermi,

1) Compresso membranaceo, corpore majore, - - - *Foliacea.*

2) ? - - *Mannifera.*

3) ? - - *Spumans.*

4) ? - - *Deflexa.*

b) Antennis longitudine thoracis; Alis planis angustioribus corpore lineari: - - THRIPS.

c) Antennis thorace longioribus;

1) Alis erectis; Pedibus cursoriis; - - - APHIS.

2) Alis deflexis; Pedibus saltatoriis: - - CHERMES.

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;
I. Sexbenede;
A) Med Vingedækker, som ere
b) Skorpagtige med klarhinned Spidse; Munden med Suerør;
2) Famlestænglerne kortere end Ryggen;
†) Forbenene som Knibesaxe: : : : : : : : Vandskorpion. ✻
††) Bagbenene svømdygtige: : : : : : : : Rygsvømmer. ✻
B) Uden Vingedækker,
a) Vingede; klarhindede seenefulde Vinger,
1) Fire,
†) Bare,
*) Munden med Suerør,
a) Famlestænglerne kortere end Ryggen; Vingerne nedbøyede: : : : : Høeskrække.
I) Hovedet foran udtrakt i en langagtig Blære: : : : 1
II) Hovedet ikke udtrakt;
A) Ryggen paa begge Sider horned: : : : : 2
B) Ryggen kulled,
1) Sammentrykt, hindetynd, større end den øvrige Krop; : : : 3
2) ? : : : 4
3) ? : : : 5
4) ? : : : 6
b) Famlestænglerne af Længde med Ryggen; Vingerne flade og meget smalere end den jevnsmækkre Krop: Blærefod. ✻
c) Famlestænglerne længere end Ryggen,
1) Vingerne rag opstaaende; Løbefødder: : : Bladluus.
2) Vingerne nedbøyede; Hoppefødder: : : Bladsuer. ✻

A) Capite

A) Capite a thorace distincto; &c. *Alis IV.*

†) *Nudis*;

**) Ore non rostrato;

a) Alis superioribus minus pellucidis quam inferiores, quas tegunt; Inferioribus plicatis;

I) Thor. clypeato; ore maxilloso;

A) Alis planis; Capite inclinato; Pedibus cursoriis; Clypeo thoracis planiusculo: - - BLATTA.

B) Alis deflexis; Capite nutante; (Pedibus saltatoriis plerisque): - GRYLLUS.

1) Thorace elongato; Pedibus anticis remotis: - - - *Mantis.*

2) Thorace brevi;

†) Antennis thorace brevioribus;

*) Thorace carinato: - - - *Bulla.*

**) Thorace non carinato; Capite conico: - *Acrida.*

††) Antennis thorace longioribus;

*) Cauda setis 2. instructa: *Acheta.*

**) (Cauda ensifera: fœmina): - - - - - *Tettigonia.*

***) Cauda simplici; - - - *Locusta.*

II) Thorace non clypeato; Alis incumbentibus; Ore edentulo; Palpis IV.: - - - - - - PHRYGANEA.

1) Pedibus cursoriis: - 1-17.

2) Pedibus saltatoriis: *Saltatrix.*

A) Hovedet adskilt fra Ryggen; 2c. Vingerne 4.
†) Bare;
**) Munden uden Snerør;
a) Overvingerne mindre gjennemskinnende end Undervingerne, som de skiuler: Undervingerne foldede;
I) Ryggen med et Skiold; Munden med Kiæber;
A) Flakke Vinger; indbøyed Hoved; Løbefødder; Ryggskioldet fladagtig: Kakelak.
B) Nedbøyede Vinger; ludende Hoved; (de fleste have Hoppefødder): = Græshoppe.
1) Ryggen langstrakt; Forbene i Afstand fra de andre: = = = 1
2) Ryggen kort;
†) Famlestænglerne kortere end Ryggen;
*) Ryggen kiolskarp: 2
**) Ryggen ey kiolskarp; Hovedet kegledannet: = 3
††) Famlestænglerne længere end Ryggen;
*) Stierten med 2de Børster: = = 4
**) (Stierten med Sværd: Hunnen): = = = 5
***) Stierten slet: 6
II) Ryggen uden Skiold; Vingerne hvilende; Munden uden Tænder; Mundstænglerne 4.: = = = Ugg.
1) Løbefødder: = = = 1
2) Hoppefødder: = = = 2

A) Capite

A) Capite a thorace distincto;
I. *Hexapoda;*
B) *Anelytra; &c.*
**) *Ore non rostrato;*
b) Alis omnibus æque pellucidis;
I) Nervis alarum numerosis reticulatis,
A) Thorace elongato; Alis deflexis: - RAPHIDIA.
B) Thorace brevi,
1) Ore tubuloso, tubo cylindrico maxilloso: (cauda maris chelata): - - - - - PANORPA.
2) Ore non tubuloso;
†) Alis extensis,
*) Æqualibus; Capite thoracis latitudine; Ore maxilloso, maxillis pluribus: - - - LIBELLULA.
a) Oculis approximatis: - - (*)
b) Oculis distantibus: - - (**)
**) Posticis minimis; Ore edentulo absque palpis: - - - EPHEMERA.
a) Setis caudæ 3:(*)
b) Setis caudæ 2: - - - - (**)
c) Setis caudæ 0: - - - - (***)
††) Alis deflexis; Antennis thorace convexo longioribus; Ore bidentato: - - - HEMEROBIUS.

A) Hovedet adskilt fra Ryggen; 2c.
**) Munden uden Suerør;
b) Alle Vingerne lige gieñemskinnende;
I) Vingeseenerne mange og nætrudede,
A) Ryggen langstrakt; Vingerne nedbøyede: Kameelhals. *
B) Ryggen kort,
1) Munden udtrakt i en cylindrisk Snude, som er forsynet med Kiæber; (Hannens Stiert med Knibesax: = = Skorpionstiert. *
2) Munden ikke udtrakt;
†) Vingerne udstrakte,
*) Lige store; Hovedet af Brede med Ryggen: Munden forsynet med flere end 2de Kiæber: = = = = Guldsmed.
a) Øynene nærstaaende: = = = 1
b) Øynene fraastaaende: = = = 2
**) De bagerste mindre; Munden uden Tænder og Mundstængler: = = = = = Døgnflue. *
a) 3 Børster i stiert. 1
b) 2 Børster i stiert. 2
c) 0 Børster i stiert. 3
††) Vingerne nedbøyede; Famlestænglerne længere end den bukkelrunde Ryg; i Munden to Tænder: = = = = Stinkflue. *

A) *Capite a thorace distincto; &c.*

b) *Alis omnibus æque pellucidis;*

II) Nervis alarum paucioribus, passim cohærentibus; Ore maxillosо,

A) Proboscide oris inflexa vaginis II. bivalvibus, (aculeo recondito: *fœmina* & *neutra*): - - - APIS.

B) Proboscide nulla;

1) Squamula, erecta inter thoracem & abdomen, (aculeo recondito: *fœmina*): - FORMICA.

2) Squamula nulla;

†) Alis plicatis; (aculeo recondito): - - - - VESPA.

††) Alis non plicatis, planis;

*) Abdomine ad thoracem angusto,

a) Ovato, gibboso; (aculeo spirali, sæpius recondito): - CYNIPS.

b) Oblongo;

1) Antennis thorace brevioribus, arcuatis; (Aculeo recondito): - - - - SPHEX.

†) Abdominis petiolo elongato: - (*)

††) Abdominis petiolo brevissimo: - - - (**)

a) Hovedet adskilt fra Ryggen; ꝛc.
b) Alle Vingerne lige giennemskinnende;
II) Vingeseenerne færre, hist og her tilsammenhængende; Munden med Kiæber,
A) Med indbøyed Snabel i 2de dobbelte Skeder; (en skiult Braad: Hunnen og Gieldkræk): : : : Bie.
B) Uden Snabel;
1) Med Skiæl opreyst imellem Ryggen og Vommen (en skiult Braad: Hunnen): : : : Myre.
2) Uden Skiæl;
†) Vingerne foldede; (skiult Braad): Hams.
††) Vingerne ufoldede, slakke;
*) Vommen smalere ved Ryggen,
a) Eggerund, bukkelrund; (med en kringelbøyed oftest skiult Braad): : : : Gallevepß. *
b) Langagtig;
1) Famlestænglerne kortere end Ryggen og buekrumme, (en skiult Braad): : : : Ginding.
†) Vommens Stilk langstrakt: : : 1
††) Vommens Stilk ganske kort: : : 2

A) *Capite a thorace distincto;*

I. *Hexapoda;*

B) *Anelytra;*

a) *Alata; alis membranaceis nervosis,*

1) *Quatuor,*

†) *Nudis;*

**) *Ore non rostrato;*

b) *Alis omnibus æque pellucidis,*

II) *Nervis alarum paucioribus passim cohærentibus; Ore maxillosо;*

B) *Proboscide nulla;*

2) *Squamula nulla;*

††) *Alis non plicatis, planis;*

*) *Abdomine ad thoracem angusto,*

b) *Oblongo;*

2) Antennis thorace longioribus; (aculeo exserto vagina cylindrica bivalvi *fœmina*): - - - ICHNEUMON.

I) Antennis extrorsum tenuioribus,

A) Luteis: - - (******)

B) Nigris,

†) Fascia alba;

a) Scutello albido: - - - (**)

b) Scutello thoraci concolore: - - - - - (****)

††) Fascia nulla;

a) Scutello albido: - - - - (***)

b) Scutello concolore: - (*****)

II) Antennis æqualis crassitiei: - - *Minutus.* (*******)

A) Hovedet

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Serbenede;

B) Uden Vingedækker;

a) Vingede, klarhindede seenefulde Vinger,

1) Fire,

†) Bare;

**) Munden uden Suerør;

b) Alle Vingerne lige giennemskinnende,

II) Vingeseenerne færre, hist og her tilsammenhængende; Munden med Kiæber,

B) Uden Snabel;

2) Uden Skiæl;

††) Vingerne ufoldede, flakke;

*) Vommen smalere ved Ryggen,

b) Langagtig;

2) Famlestænglerne længere end Ryggen; (en udrakt Braad i en dobbelt cylindrisk Skede: Hunnen): Gisgvepß. *

I) Famlestænglerne ud ad tyndere,

A) Gulagtige: : : 1

B) Sorte,

†) Med hviid Baand,

a) Skiltet hviid: : 2

b) Skiltet af samme Farve som Ryggen: : : 3

††) Uden Baand,

a) Skiltet hviid: : 4

b) Skiltet af samme Farve som Ryggen: : : 5

II) Famlestænglerne af eens Tykkelse: : : : 6

A) Capite a thorace distincto;
I. *Hexapoda;*
B) *Anelytra;*
a) Alata; alis membranaceis nervosis,
1) *Quatuor,*
†) *Nudis;*
**) *Ore non rostrato;*
b) *Alis omnibus æque pellucidis;*
II) *Nervis alarum paucioribus, passim cohærentibus; Ore maxillosо;*
B) *Proboscide nulla;*
2) *Squamula nulla;*
††) *Alis non plicatis planis;*
**) Abdomine ad thoracem æquali,
a) Ovali, ultimi segmenti margine postico dentato; Colore corporis fulgido, (aculeo recondito): - - - - - - CHRYSIS.
b) Oblongo,
1) Mucrone postice aucto (aculeo exserto vagina cylindrica bivalvi: *fœmina*): - - - SIREX.
2) Mucrone nullo; Alis tumidis (aculeo laminis serratis duabus vix prominentibus: *fœmina*): - - TENTHREDO.
†) Antennis extrorsum crassioribus:(*)(***)
††) Antennis extrorsum tenuioribus,
*) Simplicibus,
a) Articulorum 7. v. 8.: (****)
b) Articulorum plurium: - - - - (*****)
**) Pectinatis: (**)

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;
I. Serbenede;
B) Uden Vingedækker;
a) Vingede, klarhindede seenefulde Vinger,
1) Fire.
†) Bare;
**) Munden uden Suerør;
b) Alle Vingerne lige giennemskinnende;
II) Vingeseenerne færre, hist og her tilsammenhængende; Munden med Kiæber;
B) Uden Snabel;
2) Uden Skiæl;
††) Vingerne ufoldede, flakke;
**) Vomen op mod Ryggen jevnbreed,
a) Eggerund; Den sidste Afdelings bagerste Rand tandet; Kroppens Farve ildskiænde (en skiult Braad): : : : : Ildvepß. *
b) Langagtig,
1) Bag til forlænget med en Odde: (en udrakt Braad i en cylindrisk dobbelt Skede: Hunnen): : : : : : Frønvepß. *
2) Bag til uden Odde; Vingerne brusende (Braadden i 2de savtændede, neppe fremstaaende Plader: Hunnen): Fyllekumer.
†) Famlestænglerne ud ad tykkere: : : : : 1
††) Famlestænglerne ud ad tyndere,
*) Slette,
a) Ledene 7. til 8.: : : : : : 2
b) Ledene flere: 3
**) Kamtandede: : 4

A) *Capite a thorace distincto*;
I. *Hexapoda*;
B) *Anelytra*;
a) *Alata; alis membranaceis nervosis*,
1) *Quatuor*,
††) Pulvere squamoso imbricatis; Corpore piloso: - - LEPIDOPTERA.
*) Antennis extrorsum crassioribus; Abdomine angustato; Capite thoracis latitudine; Oculis maximis prominentibus; Alis sedenti erectis: - - PAPILIO.
A) Alis primoribus ab angulo postico ad apicem longioribus quam ad basin: - - *Eques*.
I) Alis posticis caudatis;
a) Pectore cruento: - - - - - - *Trojanus* (2-9)
b) Pectore incruento: - - - - - - *Achivus* (20-29)
II) Alis posticis dentatis, crenatis v. angulatis;
a) Pectore cruento: - - - - - *Trojanus* (1. 10-17)
b) Pectore incruento: - - - - *Achivus* (18. 19. 30-40)
B) Alis primoribus ab angulo postico ad apicem non longioribus quam ad basin;
I) Margine integerrimo;
a) Alis angustis, striatis, posticis brevissimis, (hiantibus?): *Heliconius* (41-55)
b) Alis latioribus, lævibus, (posticorum margine interiore sub cauda connivente?): - - - *Danaus*.
†) Colore albido: (56-74)
††) Colore variegato: - - - - - - (75-87)

A) Hovedet

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;
I. Sexbenede;
B) Uden Vingedækker;
a) Vingede, klarhindede seenefulde Vinger,
1) Fire,
††) Tækkede med skieldannet Støv; Kroppen haarrig: Sommerfugle.
*) Famlestænglerne ud ad tykkere; Vommen smal; Hovedet saa breed som Ryggen; Øynene ganske store udstaaende; Vingerne paa den Sidbende ere rag opstaaende: Dagfugl.
A) Overvingerne fra det bagerste Hiørne til Spidsen længere end til Roden: 1
I) Undervingerne udløbende i en Hale;
a) Brystet maled med Blodplætter: 2
b) Brystet uden Blodplætter: 3
II) Undervingerne udløbende i Tænder, Karver eller Hiørner;
a) Brystet maled med Blodplætter: 4
b) Brystet uden Blodplætter: 5
B) Overvingerne fra det bagerste Hiørne til Spidsen ikke længere end til Roden,
I) Randen heel,
a) Vingerne smale, stribede; Undervingerne ganske korte (skrævende?): 6
b) Vingerne bredere, glatte; (de Understes inderste Rand under Stierten sammenknebne?)
†) Hoide: 7
††) Buntede: 8

A) *Capite a thorace distincto;*

I. *Hexapoda;*

B) *Anelytra;*

a) *Alata; alis membranaceis nervosis,*

1) *Quatuor,*

††) *Pulvere squamoso imbricatis; Corpore piloso;*

*) *Antennis extrorsum crassioribus; Abdomine angustato; Capite thoracis latitudine; Oculis maximis prominentibus; Alis sedenti erectis;*

B) *Alis primoribus ab angulo postico ad apicem non longioribus quam ad basin,*

II) Margine dentato: *Nymphalis.*

a) Alis ocellatis: *gemmatus.*

1) Ocellis in alis omnibus: - - - (88-103)

2) Ocellis in alis primoribus: - - (104-106)

3) Ocellis in alis posticis: - - - (107-110)

b) Alis cæcis: - - - - - - *phaleratus* (111-144)

[*Plebeji* parvi (145-168) item *Barbari* (169-192.) secundum figuram alarum &c. ad præcedentes reducendi divisiones:]

**) Antennis medio crassioribus, prismaticis; Corpore tumido; Capite exiguo; Oculis majoribus; Alis deflexis: - - SPHINX.

a) Alis angulatis: - - - (1-5)

b) Alis integris,

†) Ano simplici: - - (6-22)

††) Ano barbato: - - (23-31)

Adscitæ (32-38)

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Sexbenede;

B) Uden Vingedækker;

a) Vingede, klarhindede seenefulde Vinger,

1) Fire,

††) Tækkede med skiældannet Støv; Kroppen haarfuld;

*) Famlestænglerne ud ad tykkere; Vommen smal; Hovedet saa breed som Ryggen; Øynene ganske store udstaaende; Vingerne paa den Siddende ere rag opstaaende;

B) Overvingerne fra det bagerste Hiørne til Spidsen ikke længere end til Roden,

II) Randen tanded,

a) Vingerne øynede,

1) Øyne paa alle Vinger: 9
2) Øyne paa Overvingerne: : : : : 10
3) Øyne paa Undervingerne: : : : 11

b) Vingerne uden Øyne: 12

**) Famlestænglerne midt paa tykkere, trekantede; Kroppen tykbrusende; Hovedet lidet; Øynene store; Vingerne nedbøyede: : : : : : : : Tusmørkefugl. ✻

a) Vingerne hiørnede: : : : 1

b) Vingerne hele;

†) Gadboret slet: : : : 2

††) Gadboret skiægged: : : : 3

A) *Capite a thorace distincto;*
I. *Hexapoda;*
B) *Anclytra;*
a) *Alata; alis membranaceis nervosis,*
1) *Quatuor,*
††) *Pulvere squamoso imbricatis; Corpore piloso;*
***) Antennis introrsum crassioribus, Corpore minus tumido; Capite exiguo, oculis minoribus; Alis sæpius incumbentibus: - - - - - - PHALÆNA.
A) Alis disco integris,
a) Depressis: *Bombyx & Noctua.*
I) Ore elingui: - - - - - - - (1-40). (59-63)
1) Dorso lævi.
2) Dorso cristato.
II) Ore spirilingui: - - - - - - - (41-58). (64-85)
1) Dorso lævi.
2) Dorso cristato.
b) Patentibus horizontalibus; (Corpore sæpius magis angustato): - - *Geometra.*
I) Alis angulatis s. dentatis: - - (127-133. 155-161)
II) Alis rotundatis integris: - - (134-154. 162-201)
c) Planiusculis obtusissimis ut fere retusis: - - - - - - *Tortrix* (202-225)
d) Conniventibus in figuram deltoideam forficatam: - - - - - - *Pyralis* (226-233)
e) Convolutis fere in cylindrum; fronte prominula: - - - - - - *Tinea* (234--298)
B) Alis digitatis ad basin fissis: - - - - - - *Alucita* (299 304)

A) Hovedet

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Sexbenede;

B) Uden Vingedækker;

a) Vingede, klarhindede, seenefulde Vinger,

1) Fire,

††) Tækkede med skiældannet Støv; Kroppen haarfuld;

***) Famlestænglerne ind ad tykkere; Kroppen mindre brusende; Hovedet lidet; Øynene mindre; Vingerne oftest hvilende: Natfugl. *

A) Vingerne med heel Skive,

a) Nedtrykte;

I) Munden uden Tunge;

1) Ryggen glat: 1
2) Ryggen bruustopped: 2

II) Munden med kringelbøyed Tunge;

1) Ryggen glat: 3
2) Ryggen bruustopped: 4

b) Aabne vandrette; (Kroppen oftest mere smal);

I) Vingerne hiørnede eller tandede: 5

II) Vingerne rundagtige hele: 6

c) Fladagtige, stumpede og næsten som indtrykte: 7

d) Sammenknibende i Figur af en Δ bag til indskaaren: 8

B) Vingerne fingrede, splittede op mod Roden: 9

A) *Capite a thorace distincto*;

I *Hexapoda*;

B) *Anelytra*;

a) *Alata, alis membranaceis nervosis*,

2) Duabus;

†) Halteribus clavatis, solitariis, pone singulam alam sub squamula propria;

*) Abdomine attenuato, thorace gibboso;

a) Ore elongato absque rostro & proboscide: - - TIPULA.

1) Alis patentibus: - - (*)

2) Alis incumbentibus: - (**)

b) Ore armato

1) Aculeis setaceis intra vaginam flexilem: - CULEX.

2) Rostro corneo, inflexo, bivalvi, longiore thorace: - - - EMPIS.

3) Rostro corneo porrecto, recto: - - - ASILUS.

**) Abdomine latitudine thoracis;

1) Rostro

†) Geniculato, porrecto: - - - CONOPS.

††) Non geniculato, bivalvi,

*) Setaceo, longissimo: - - BOMBYLIUS.

**) Cylindrico, obtuso: - - HIPPOBOSCA.

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Sexbenede;

B) Uden Vingedækker;

a) Vingede, klarhindede, seneſulde Vinger,

2) Tvende;

†) Vægtſtænger ſom ere kolleendede, enkelte, bag hver Vinge under et eget Skiæl;

*) Vommen ſmal, Ryggen pukled;

a) Munden langſtrakt, uden Suerør og Snabel: : : Stankelbeen.

1) Aabne Vinger: : : : 1

2) Hvilende Vinger: : : : 2

b) Munden bevæbnet

1) Med børſtedannede Braadder i en bøyelig Skede: Myg.

2) Med et hornagtig Suerør, ſom er indbøyed, dobbelt, og længere end Ryggen: : : : : : Dandſemyg. ✻

3) Med et hornagtig Suerør ſom er fremrakt, ret: Rovflue. ✻

**) Vommen ſaa breed ſom Ryggen;

1) Med Suerør

†) Knæebøyed fremtrakt: : : Braadflue. ✻

††) Ikke knæebøyed, i dobbelt Skede,

*) Børſtedannet, ganſke lang: Hummelflue. ✻

**) Cylindriſk, ſtump: : : : : Tæge.

A) *Capite a thorace distincto;*
I. *Hexapoda;*
B) *Anelytra;*
a) Alata, alis membranaceis nervosis,
2) *Duabus,*
†) *Halteribus clavatis, solitariis, pone singulam alam sub squamula propria;*
**) *Abdomine latitudine thoracis;*
2) Proboscide, absque palpis: - - - MUSCA.
†) Antennis inermibus: - - - - - *Filata.*
††) Antennis armatis
*) Seta laterali;
a) Corpore pubescente: - - *Tomentoso Setariæ.*
b) Corpore raris setis adspersо: - - - - - *Piloso-Setariæ.*
**) Pluma laterali;
a) Corpore pubescente: - *Tomentoso-Plumatæ.*
b) Corpore raris setis adspersо: - - - - - *Piloso-Plumatæ.*
3) Proboscide rostroque; palpis duobus: - - TABANUS.
4) Ore destituto proboscide rostroque: - - OESTRUS.
††) Halteribus nullis;
a) Ore maxilloso; pedibus saltatoriis; rudimentis tantum alarum: - - - - - GRYLLUS. (40)
b) Ore rostrato, rostro pectorali;
1) Alis erectis; abdomine setoso: - - - COCCUS (*mas*).
2) Alis deflexis: - CICADA (34).
c) Ore edentulo absque rostro, cauda biseta; alis erectis: - - - - - - EPHEMERA *dipteræ.*

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;
I. Sexbenede;
B) Uden Vingedækker;
a) Vingede, klarhindede, seenefulde Vinger,
2) Tvende;
†) Vægtstænger, som ere kølleendede, enkelte, bag hver Vinge, under et eget Skiæl.
**) Vommen saa breed som Ryggen;
2) Med Snabel, uden Mundstængler: : : : Flue.
†) Famlestænglerne ubevæbnede: : : : 1
††) Famlestænglerne bevæbnede
*) Med Sidebørste;
a) Kroppen duned: : 2
b) Kroppen tyndhaared: 3
**) Med Sidefiær;
a) Kroppen duned: : 4
b) Kroppen tyndhaared: 5
3) Med Snabel og Suerør; Mundstænglerne to: : Klæg.
4) Uden Snabel og Suerør: : : : : : Bræmse.
††) Uden Vægtstænger;
a) Munden med Kiæber; Hoppesødder: Tegn allene til Vinger: : : : : : Græshoppe (tovinged).
b) Munden med Suerør, som strækker sig hen under Brystet;
1) Vingerne rag opstaaende: : : : : : Koccinelle (Han).
2) Vingerne nedbøyede: : : : : : : Høestrække (tovinged).
c) Munden uden Tænder og Suerør, Stierten med to Børster; Vingerne rag opstaaende: : : : : : : Døgnflue * (tovinged).

A) Capite a thorace distincto;

I. *Hexapoda;*

B) *Anelytra;*

b) Aptera

I) Pedibus saltatoriis;

†) Ore maxillosо; Thorace spinosо; (Cauda ensifera: fœmina): - - - - - - GRYLLUS *pupus.*

††) Ore rostrato; Abdomine compresso: - - - - - PULEX.

II) Pedibus cursoriis;

1) Cauda bicorni; Rostro oris inflexo: - - - APHIS *aptera.*

2) Cauda bifurca, inflexa, saltatrice: - - - - - - PODURA.

3) Cauda setosa;

*) Ore rostrato: - COCCUS *mas* (2)

**) Ore non rostrato; Palpis 2; Corpore squamoso: - - LEPISMA.

4) Cauda aculeata

*) Aculeo retractili;

a) Squamula erecta inter thoracem & abdomen: - - - - - - - FORMICA *neutra.*

b) Squamula nulla; Thorace postice retuso: - - MUTILLA.

**) Aculeo exserto vagina cylindrica bivalvi: - - - - - - ICHNEUMON *apterus*; Atlas Dan. Tom. I. t. 30.

5) Cauda simplici;

*) Corpore clypeato

†) Rostro inflexo: - - - - - - COCCUS *fœmina.*

††) Rostro nullo; Abdomine plicato-papilloso: - - *Cantharis Noctiluca* (*Fœmina*).

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;
I. Sexbenede;
B) Uden Vingedækker;
b) Uvingede;
I) Hoppefødder;
†) Munden med Kiæber; Ryggen med Torne; (Stierten med Sværd: Hunnen): : : Græshoppe (Pupen).
††) Munden med Suerør; Vommen sammentrykt: : : : Loppe.
II) Løbefødder;
1) Stierten i to Horn udløbende; Munden med indbøyed Suerør: : Bladluus.
2) Stierten tvekløfted, indbøyed, hoppedygtig: : : : Vandloppe.
3) Stierten med Børster;
*) Munden med Suerør: : : : : : Koccinelle Han (uvinged).
**) Munden uden Suerør, med 2 Mundstængler; Kroppen skiælled: : : : : : : Sølvorm.
4) Stierten med Braad,
*) Braadden tilbagetrækkelig;
a) Opreyst Skiæl imellem Ryg og Vom: : : Myre (Giæld).
b) Intet Skiæl, Ryggen bag til indtrykt; Kroppen lodden: : : : : : : Krybling.
**) Braadden udrakt i en dobbelt cylindrisk Skede: : : : : : : : Giøgvepß (uvinged): Atlas Dan. Tom. I. t. 36.
5) Stierten flet;
*) Kroppen dækket med Skiold;
†) Med indbøyet Suerør: : : : : : : : Koccinelle (Hun).
††) Uden Suerør; Vommen vortefoldet: : : : Fakkelbille.
St. Hans Orm. (Hun).

A) *Capite a thorace distincto;*

I. *Hexapoda;*

B) *Anelytra,*

b) Aptera;

II) *Pedibus cursoriis;*

5) *Cauda simplici;*

††) Corpore nudo;

*) Ore rostrato,

a) Rostro inflexo; Antennis thorace longioribus: - - - - - CIMEX (*lectularius*).

b) Rostro porrecto bivalvi cylindrico obtuso; Antennis thorace brevioribus: - - - - HIPPOBOSCA (*ovina*).

c) Rostro latente, exserendo; Abdomine depresso sublobato; Antennis longitudine thoracis: - - - - - - - - PEDICULUS.

**) Ore maxillosо; Antennis setaceis: - - - TERMES.

II. Polypoda;

1) Pedibus segmentis corporis utrinque paucioribus; XIV. & plures; Corpore ovali;

a) Antennis duabus:) - - - ONISCUS.

b) Antennis quatuor:)

2) Pedibus totidem utrinque quot corporis segmenta, XII. & plures; Corpore depresso; Palpis duobus;

a) Corpore alis elytrisque in-) structo: - - - -)SCOLOPENDRA.

b) Corpore anelytro; aptero;)

3) Pedibus duplo utrinque pluribus quam corporis segmenta; Corpore subcylindrico; Palpis duobus: - - - - - JULUS.

A) Hovedet adskilt fra Ryggen;

I. Sexbenede;

B) Uden Vingedækker;

b) Uvingede;

II) Løbefødder;

5) Stierten slet;

††) Kroppen bar;

*) Munden med Sueror,

a) Sueroret indbøyet; Famlestænglerne længere end Ryggen: Barfis (Væggeluus.)

b) Sueroret fremrakt, dobbelt, cylindrisk, stump; Famlestænglerne kortere end Ryggen: : : Tæger (Faare).

c) Sueroret skiult, kan udtrækkes; Vommen nedtrykt og næsten rundlappet; Famlestænglerne saa lange som Ryggen: : : : Luus.

**) Munden med Kiæber; Famlestænglerne børstedannede: : : : : : Væggesmed.

II. Mangebenede;

1) Fødderne færre end Kroppens Afdelinger, 14. og flere; Kroppen egrund:

a) Famlestænglerne tvende: : : Skrukketrold.

b) Famlestænglerne fire: : : Fiskebiørn.

2) Fødderne lige saa mange paa hver Side som Kroppens Afdelinger, 12 og flere; Kroppen nedtrykt; Mundstænglerne tvende: : : : Skaalorm.

a) Kroppen forsynet med Vinger og Vingedækker: 1

b) Kroppen uden Vinger og Vingedækker: : : 2

3) Fødderne paa hver Side dobbelt flere end Kroppens Afdelinger; Kroppen næsten cylindrisk; Mundstænglerne tvende: : : : Tusendbeen.

B) Capite cum thorace unito;
I. Pedibus natatoriis omnibus, numero diverſi; Corpore teſta tecto; Oculis approximatis teſtæ innatis: - - - - - MONOCULUS.
II. Pedibus ambulatoriis,
a) Octo;
1) Oculis II. lateralibus; Antennis pediformibus: - - - - - ACARUS.
2) Oculis IV.
†) Verticalibus; Corpore inciſo tuberculato; Ore tubuloſo producto: PYCNOGONUM (Fig. 7.)
††) Verticalibus & lateralibus; Antennis pediformibus: - - - PHALANGIUM.
3) Oculis VIII.; Unguibus oris II. Palpis II., Papillis ani textoriis: - - - ARANEA.
b) Decem, anticis cheliferis; Cauda elongata, articulata;
†) Oculis VIII., quorum III. utrinque ad latus, II. in tergo; Cauda, armata mucrone; Pectinibus II. inter thoracem & abdomen: - - SCORPIO.
††) Oculis II. pedunculatis, diſtantibus; Cauda inermi: - - - - CANCER.
*) Cauda thorace breviore: - - *Brachyurus.*
1) Thorace lævi
a) Lateribus integerrimo: - - (*a*)
b) Lateribus inciſo: - - - - (*b*)
2) Thorace hirto: - - - (*c*)
3) Thorace ſupra ſpinoſo: - - - (*d*)
4) Thorace inæquali: - - - - (*e*)
**) Cauda thoracis longitudine & ſupra: - - - - - - - - *Macrourus.*
1) Teſta thoracem tegente;
a) Manibus adactylis; - - - (*k*)
b) Manibus pollicatis;
†) Cauda aphylla ſetacea: - - (*f*)
††) Cauda foliacea;
*) Thorace lævi: - - - (*g*)
**) Thorace aculeato: - - (*i*)
***) Thorace inæquali: - - (*h*)
2) Teſta thoracem non tegente, breviſſima: Manibus adactylis: - - - - (*l*)

B) Hovedet

B) Hovedet forenet med Ryggen;
I. Alle Fødderne svømdygtige af adskillig Tal; Kroppen skiult med en Skal; Øynene nærstaaende, i Skallen indgroede: ; ; ; Giellefod. *
II. Gangfødder,
a) Otte;
1) Øynene 2. paa Siderne; Famlest. foddanede: Side.
2) Øynene 4.
†) Siddende oven paa Issen; Kroppen indskaaren og knorted; Munden bestaaer i et fremrakt, huul Rør: ; ; ; Strandspindel (Fig. 7.)
††) Siddende paa Issen og Siderne; Famlestænglerne foddannede: ; ; ; Meyer.
3) Øynene 8.; I Munden 2 Kløer og 2 Mundstænger; Spindevorter ved Gadboret: ; ; Edderkop.
b) Ti, de forreste Knibesaxe; Stiert. langstrakt, best. af Leed;
†) Øynene 8., hvoraf 3. sidde paa hver Side og 2. oven paa Ryggen; Stierten bevæbnet med en Odde; Tvende Kamme imellem Ryg og Vom: Skorpion.
††) Øynene 2. siddende paa en Stilk, fraastaaende; Stierten ubevæbnet;
*) Stierten kortere end Ryggen: ; ; Krabbe.
1) Ryggen glat;
a) Med hele Sider: ; ; ; 1
b) Med indskaarne Sider: ; ; ; 2
2) Ryggen lodden: ; ; ; 3
3) Ryggen oven paa tiørned: ; ; ; 4
4) Ryggen ujevn: ; ; ; 5
**) Stierten saa lang som og længere end Ryggen: ; ; ; ; Kræbs.
1) Skallen skiulende Ryggen;
a) Knibesaxe uden Tommelkloe: ; ; 1
b) Knibesaxe med Tommelkloe;
†) Stierten uden Blade, børstespids: 2
††) Stierten med Blade;
*) Ryggen glat: ; ; ; ; 3
**) Ryggen takked: ; ; ; 4
***) Ryggen ujevn: ; ; ; 5
2) Skallen ikke skiulende hele Ryggen, men ganske kort; Knibesaxe uden Tommelkloe: 6

EXPLICATIO TABULÆ ÆNEÆ.

Fig. I. *Dytiſcus piceus*, A in ſupina, B in prona parte viſus: *a* Caput *b.* palpi minores, *c.* palpi majores, *d.* antennæ perfoliatæ, *e.* oculi, *f.* labium *g.* os, *hh.* thorax, *i* diſcus, *k.* margines laterales, *l.* margo anticus, *m.* margo poſticus, *n.* ſcutellum, *o.* pectus, *p.* ſternum, *q.* abdomen ejusque inciſuræ, *r.* anus, *ſ.* alæ membranaceæ, *t.* elytra expanſa, ut pateant alæ, *u.* elytrorum ſutura, *v.* baſis, *x.* apex, *y.* margo, *z* diſcus, *. pedes anteriores ambulatorii, **. pedes intermedii, & ***. pedes poſtici, natatorii villoſi, 1. femur, 2. tibia, 3. talus, 4. ungues.

Fig II. *Papilio eques achivus*: *a.* Caput, *b.* thorax, *c.* abdomen, *d.* antennæ clavatæ, *e.* alæ primores * diſcus, *f.* baſis, *g.* angulus poſticus, *h.* apex, *i.* margo exterior anticus ſ. craſſior v. coſta alæ, *k.* margo interior ſ. tenuior, *l.* margo poſticus, *m.* alæ poſticæ ſ. poſteriores, * diſcus, *n.* angulus ani, *p.* ocellus, *q.* cauda alæ. *r* margo dentatus.

Fig. III. *Oeſtrus*: *a.* Caput, *b.* thorax, *c.* abdomen, *d.* alæ, *e.* coſta alæ, *f.* halteres, *g.* ſquamulæ halterum.

Fig. IV.

Robberets Forklaring.

Fig. 1. Den beegſorte Vandkalv, A paa Ryggen, B paa Bugen: *a.* Hoved, *b.* ſmaae Mundſtængler, *c.* ſtørre Mundſtængler, *d.* Famleſtængler, ſom beſtaae af bladagtige igiennemſtinkne Leed, *e.* Øyne, *f.* Læben, *g.* Munden, *hh.* Ryg, *i.* Skiven, *k.* Siderandene, *l.* Forranden, *m.* Bagranden, *n.* Rygſkiltet, *o.* Bryſtet, *p.* Bryſtſværdet, *q.* Vommen og dens Indſkiærelſer, *r.* Gadboret, *ſ.* de klarhindede Vinger, *t.* Vingedækkerne udbredte for at ſee Vingerne, *u.* Vingedækkernes Rodder, *v.* Roden, *x.* Spidſen, *y.* Randen, *z.* Skiven, * Forbene, ** Mellem- *** Bag-Bene, ſvømdygtige beſat med Haartotte, 1. Laaret, 2. Skinnebenet, 3. Anklen, 4. Kloerne.

Fig. 2. En Dagfugl den Grædſke Ryttер: *a.* Hoved, *b.* Ryg, *c.* Vom, *d.* Famleſtængler, ſom ere kolleendede, *e* For- e. Overvinger, * Skiven, *f.* Roden, *g.* det bagerſte Hiørne, *h.* Spidſen, *i.* den yderſte, forreſte e. tykkeſte Rand, e. Vingebenet, *k.* den inderſte e. tyndeſte Rand, *l.* den bagerſte Rand, *m.* Bag- e Undervinger, * Skiven, *n.* Gadborets Hiørne, *p.* Øyet, *q.* Vingehalen, *r.* en tanded Rand.

Fig. 3. En Bræmſe: *a.* Hoved, *b.* Ryg, *c.* Vom, *d.* Vinger, *e.* Vingbeen, *f.* Vægtſtænger, *g.* Vægtſtængernes Skiæl.

Fig. 4.

Fig IV. Novum genus, a R. D. Strøm inter *phalangia* relatum, *Søndm. Tom. I. p.* 209. *t.* 1 *f.* 17. Exemplar hujus insecti, quod munificentia R. Autoris possideo, ita describo: Caput cum thorace unitum, tubo *b.* excavato cylindrico, antice angustiore, postice in thoracem recepto, prominens; Oculi IV. dorsales *a.* in gibbositate thoracis positi; *c.* Antennæ 2. tubo breviores moniliformes, subtus in segmento thoracis, cui oculi insident, radicatæ; segmenta corporis, excepto tubo, IV. cum tuberculo e medio singuli segmenti prominulo. Pedes VIII. singuli ex articulis VII. brevissimis compositi, ungue valido terminati. Ex descriptione patet insectum hoc a generibus antea notis omnino differre, ideoque novum genus, quod e crebis articulationibus *Pycnogonum* dico, constituit.

Fig. V. *Oniscus: a.* antennæ IV. setaceæ, *b.* caput, *c.* thoracis & abdominis segmenta VII., *d.* Caudæ segmenta VI.

Fig. VI. *Scorpio*: *a.* caput cum thorace unitum, *b.* pectines, *c.* manus, *pollex immobilis, **digitus mobilis, *d.* pedes ambulatorii, *e.* abdomen, *f.* cauda articulata, *g.* mucro punctorius.

Fig. VII. & VIII. *Neparum* Capita, primum *cinereæ* secundum

---

Fig. 4. Et nyt Slag, anført af Velærv. Hr. Strøm iblant Meyere, Søndm. T. 1. S. 209. t. 1. f. 17. Det Exemplar af samme Insekt, som velbemelte Forfatter har været saa gunstig at meddele mig, beskriver jeg saaledes: Hovedet forenet med Ryggen, fremstaaende med et cylindrisk, udhulet, foran smalere og bag til i Ryggen indstaaende Rør *b.* Øynene 4. siddende i en Pukkel oven paa Ryggen *a.* Famlestænglerne 2. *c.* kortere end Røret, perleradede, fæstede neden under paa Ryggens Afdeling. Kroppens Afdelinger, uberegnet Røret, ere 4., paa Midten af enhver sees en Knob. Fødderne 8, enhver bestaaer af 7 korte Led, og ender sig med en stærk Kloe. Af Beskrivelsen seer man at dette Insekt er ganske adskillig fra de andre Slag, og altsaa udgiør et nyt Slag, som jeg af dets mange Led kalder Pycnogonum.

Fig 5. Fiskebiørnen: *a.* 4 børstespidse Famlestængler, *b.* Hoved, *c.* Bullens og Vommens 7 Afdelinger, *d.* Stiertens 6 Afdelinger.

Fig. 6. Skorpionen: *a.* Hovedet forenet med Ryggen, *b.* 2 Kamme, *c.* Knibesaxe e. Kloer, * den ubevægelige stive Tommelkloe, ** den bevægelige Kloe, *g.* Gangfødder, *e* Vom, *f.* Stiert bestaaende af Led, *g.* Stikkeodde.

Fig. 7. og 8. Vandskorpioners Hoveder, det første af den

Aske-

dum *cimicoidis*, microſcopio aucta ad monſtrandum antennas, in hoc genere adhuc ignotas, eique a D. Sulzer (*) omnino negatas: *a* roſtra Neparum, *b*. antennæ, in fig. VII. oculos *d*. ſubtus circumjacentes, in fig. VIII. infra oculos *d*. conſpicuæ. Ne autem de veritate obſervationum dubitetur, antennas a capite avulſas ſub microſcopio magis auctas ſeorſim delineavi, ſingulæ 4. ſunt articulorum, quorum 3. exteriores N. *cinereæ* monſtrantur per fig. b.*, omnes 4. N. cimicoidis eadem aucta magnitudine ſiſtit fig. b**. Antennæ utriusque ſpeciei in avulſo capite optime nudis obſervantur oculis. Magnitudo naturalis capitum horum patet ex fig. *e*. & *f*.

Fig. IX. * &** Pupæ *pedatæ ſemicompletæ* in quibus *a*. rudimenta alarum jam patent. Fig. X. Larva *pedata: a*. Caput, *b*. ſegmenta corporis, *c*. ſtigmata, *d*. pedes pectorales, *e*. pedes abdominales, *f*. pedes caudales, *g*. cornu ani. Fig. XI. XII. Pupæ *apodæ*, *obtectæ*, thorace *a*. & abdomine *b*. diſtincto, corticatæ. Fig. XI. pupa cylindracea, XII. pupa angulata. Fig. XIII. Pupa *pedata incompleta* alis pedibusque immobilis Fig. XIV. Larva *apoda*. XV. Pupa *apoda* coarctata intra globum.

Aſkegraae, det andet af den Barfisdannede forſtørrede til at viſe Famleſtænglerne ſom hidtil har været ubekiendte hos dette Slag, og nægtede ganſke af Hr. Sulzer (*): *a*. Vandſkorpionernes Sueror, *b*. Famleſtænglerne, ſom paa Fig. 7. ligge omkring, men paa Fig. 8. neden under Øynene *d*. Men at man ikke ſkal tage dette i Tvivl, har jeg aftegnet Famleſtænglerne, revne fra Hovedet og for ſig, men forſtørrede. Enhver beſtaaer af 4 Leed, hvis 3 yderſte af den Aſkegraae viſes ved Fig. *b*.*, alle 4. af den Barfisdannede ſees i ſamme Størrelſe Fig. *b*.**. Diſſe Famleſtængler ſees meget vel med blotte Øyne, naar Hovedet er revet fra Kroppen. Hovedernes naturlige Størrelſe ſees af Fig. *e*. og *f*.

Fig. 9. * og ** **Puper med Fødder, halvfuldkomne**, paa hvilke allerede ſees Tegn til Vinger *a*. Fig. 10. **Larve med Fødder**: *a*. Hoved, *b*. Kroppens Afdelinger, *c*. Andehuller, *d*. Bryſtfødder, *e*. Vomfødder, *f*. Stiertfødder, *g*. Gadborets Horn. Fig. 11. 12. **Puper uden Fødder**, ſkiulte; hvis Ryg *a*. og Vom *b*. ere kiendelige inden for en barkagtig Skal. Fig. 11. en cylindriſk Pupe, Fig. 12. en kanted Pupe. Fig. 13. **Pupe med Fødder, ufuldkommen**, hvis Vinger og Fødder ere ubevægelige. Fig. 14. **Larve uden Fødder**. 15. **Pupe uden Fødder** indkneben og ſkiult i en Klode.

(*) Kennzeichen der Inſekten, Zürich 1761. S. 100.

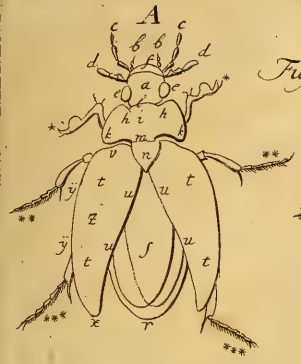

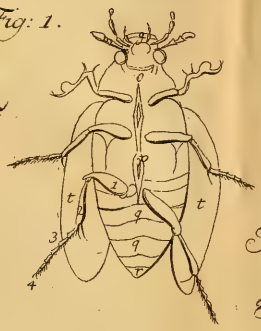

Fig: 1.

Fig: 2.

Fig: 3.

Fig: 4.

Fig: 5.

Fig: 6.

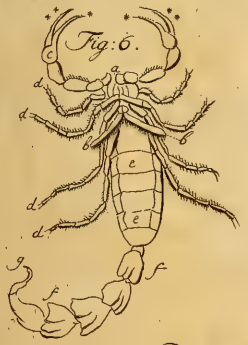

Fig: 7.

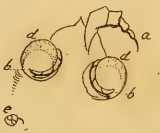

Fig: 8.

Fig: 9.

Fig: 10.

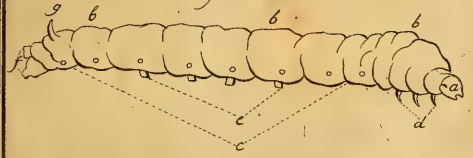

Fig: 11.

Fig: 12.

Fig: 13.

Fig: 14.

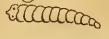

Fig: 15.